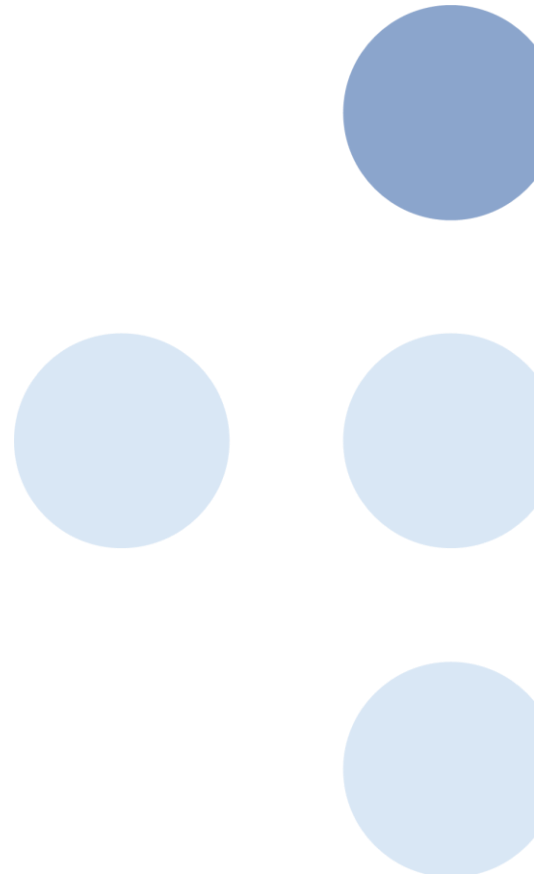

Regnskap 2019

- Styrets årsberetning
- Resultatregnskap og balanse
- Kontantstrømoppstilling
- Noter til årsregnskapet
- Revisjonsberetning

STYRETS BERETNING 2019 HELSE NORD RHF

1. Opplysninger om arten av virksomheten og hvor virksomheten drives

Helse Nord RHF ble stiftet 17. august 2001. Helse Nord RHF har ansvar for spesialisthelsetjenesten i Nordland, Troms, Finnmark og på Svalbard. Den tjenesteytende virksomheten og støttefunksjoner er organisert i seks helseforetak heleid av Helse Nord RHF. Helse Nord RHF har hovedkontor i Bodø. Foretaket er 100 % eid av staten ved Helse- og omsorgsdepartementet (HOD).

Nasjonale helsemyndigheter har det overordnede ansvaret for likeverdige helsetjenester til den samiske befolkningen og skal sørge for at det samiske perspektivet i helsepolitiske satsinger, nasjonale planer og strategier ivaretas. HOD har gitt Helse Nord RHF et særlig ansvar for å sørge for likeverdige spesialisthelsetjenester til den samiske befolkningen.

2. Redegjørelse for forutsetningen om fortsatt drift

I årsregnskapet er forutsetningen om fortsatt drift lagt til grunn, da det er styrets oppfatning at det er grunnlag for dette. Det vises i denne forbindelse til helseforetakslovens § 5.

3. Virksomheten i 2019 – styrets hovedstrategier og viktigste tiltak

Helse Nord sine regionale styringsmål for å skape pasientens helsetjeneste er:

- Oppfylle nasjonale krav til kvalitet og sikkerhet i pasientbehandlingen
- Sikre god pasient- og brukervedvirkning
- Sikre gode arbeidsforhold samt tilstrekkelig og kvalifisert personell
- Innfri de økonomiske mål i perioden
- Bere samhandling med kommunehelsetjenesten og sikre helhetlige pasientforløp

Regional utviklingsplan 2035 ble vedtatt 19. desember 2018 og ligger til grunn for virksomheten. Samhandling, teknologi, kompetanse og økonomisk sunn drift er sentrale områder for å møte framtidens behov for helsetjenester og skape et bærekraftig helsetilbud. Utviklingsplanen konkretiseres i årlig oppdragsdokument og økonomisk langtidsplan.

I samarbeid med Sametinget startet Helse Nord RHF i 2018 prosjektet «Videreutvikling av spesialisthelsetjenester til den samiske befolkningen». Prosjektet har som mål og utarbeide en strategisk og overordnet plan med tiltak som fremmer likeverdige spesialisthelsetjenester, som er tilrettelagt samiske pasienters språklige og kulturelle bakgrunn. Prosjektet er inne i sin slutfase, og planen skal behandles i styremøte våren 2020.

4. Resultater og aktiviteter 2019

Psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB)

Innføring av pakkeforløp har krevd faglig og teknisk innsats i løpet av 2019. Pakkeforløpene er nå innført i alle helseforetak, og det er klargjort for registrering av aktivitet til Norsk Pasientregister fra 1. januar 2020.

Pakkeforløpene innebærer en kvalitativ styrking av tilbudet til pasientene, og det utfordrer helseforetakenes evne til å rekruttere tilstrekkelig med spesialister. 2019 har vært et år med store rekrutteringsutfordringer i flere helseforetak, og en liten nedgang i aktivitet som følge av dette. Den polikliniske aktiviteten har hatt en liten vekst innen rusbehandling (1,4 %), vært stabil innen barne- og ungdomspsykiatrien (-0,1 %), og hatt en liten nedgang innen voksenpsykiatrien (-3,5 %).

Rus- og avhengighetslidelser er en av våre store sykdomsgrupper i spesialisthelsetjenesten. I Norge er det om lag 8 % av menn og 3 % av kvinner som har en alkoholrelatert lidelse i løpet av 12 måneder. Styret i Helse Nord vedtok i 2019 Fagplan for tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB). Her beskrives tiltak for å møte de største utfordringene vi har innen fagområdet i regionen.

Det er i 2019 prioritert ressurser til etablering av flere sikkerhetsplasser og en regional arbeidsgruppe har utredet forbedringer i behandlingstilbudet til utviklingshemmede med psykiske lidelser.

Helse Nord jobber i dag opp mot samiske pasienter i hele landet gjennom Samisk nasjonal kompetansetjeneste psykisk helsevern og rus ([SANKS](#)). SANKS har i tillegg nasjonale kompetansefunksjoner og bidrar til utvikling av helsetjenestene til den samiske befolkningen i hele landet.

Somatisk virksomhet

I somatisk virksomhet har det vært vekst innen poliklinisk aktivitet (0,7 %) og samlede sykehusopphold (2,7 %). Antall innlagte døgnopphold har økt med 1,7 % fra 2018.

Ventetid og fristbrudd

Målet om å redusere ventetiden er ikke nådd i 2019, da gjennomsnittlig ventetid i Helse Nord er økt noe fra 2018 for alle fagområder. Fristbruddene har økt fra 1,9 % i 2018 til 2,6 % i 2019. Årsakene til økningen er sammensatt, og helseforetakene har sett det som vanskelig å nå målene som er satt. Det er i løpet av 2019 iverksatt en rekke ulike tiltak for å redusere ventetidene og redusere fristbrudd. På flere områder var det bedring i ventetidene mot slutten av året. Målsetningen er å videreføre dette arbeidet og oppnå bedre resultater i 2020.

Pakkeforløp for kreft

Det har vært en nedgang i andel pasienter som får gjennomført sitt pasientforløp innen normert tid i 2019. Det er spesielt lav måloppnåelse innen de fire store kreftformene som gir utslag. Det registreres spesielt en nedgang i pakkeforløp tykk- og endetarmskreft i Universitetssykehuset Nord-Norge HF, hvor kirurgien har vært en flaskehals. Pakkeforløp prostata har lav måloppnåelse for hele foretaksgruppen. Helse Nord RHF arbeider tett med helseforetakene for å snu denne trenden, og det kan synes en positiv utvikling innen enkelte forløp siste tertial 2019.

Kvalitetsutvikling

Det pågår flere forbedringsprosjekter innenfor enkelte fag og enheter i helseforetakene som kan vise til positiv utvikling siste året.

Det er uønsket variasjon i kvalitet i flere pasientforløp. Dette gjelder behandling av hjerteinfarkt, hjerneslag, diabetes (voksne og barn), hoftebrudd og kreft.

Læring og forbedringsarbeid i og mellom helseforetakene skal bidra til å redusere uønsket variasjon framover. Forbedringsarbeidet skal understøttes med strategisk lederutvikling og endringsledelse. I 2020 starter felles regional utdanning av forbedringsagenter i Helse Nord. Arbeidet med å videreutvikle Helse Nord's ledelsesinformasjonssystem, skal også bidra til kvalitetsutvikling og redusert variasjon.

Forskning og innovasjon

Ressursbruken til forskning og utvikling er økt til 397 mill. kroner i 2019 fra 376 mill. kroner i 2018. Antall publikasjoner (493 stk.) er økt fra 2018-nivået (456 stk.).

I 2019 har vi hatt særlig oppmerksomhet mot å realisere brukermedvirkning i forskning, deltakelse i nasjonale studier og å få opp søkeaktiviteten rettet mot eksterne forskningsfinansiører.

Det er et mål om at forskningsmiljøer i Helse Nord skal bli bedre i stand til å drive klinisk forskning. I 2019 startet to store kliniske regionale prosjekter som innbefatter flere foretak og universitet, med problemstillinger innen klinisk forskning, registerforskning og helsetjenesteforskning.

Det er stimulert til mer innovasjon i foretakene gjennom utlyste midler, og innføring av system for idefangst og realisering av gode ideer i foretakene.

Private helsetjenester

Kjøp av private helsetjenester i foretaksgruppen utgjorde 697 mill. kroner i 2019. Dette er en reduksjon på 33 mill. kroner fra 2018 og gjelder somatikk, psykisk helsevern og rusbehandling. Ny anskaffelse innen psykisk helse i 2019 knyttet til «personer med sammensatte og langvarige psykiske lidelser» fikk ingen tilbydere, og Helse Nord er i prosess for å vurdere en justert innretning på anskaffelsen for å få tilbydere.

Det ble i 2019 gjennomført nyanskaffelser innenfor somatikk og radiologi med leveranse av tjenester i Tromsø og Bodø i tillegg til teleradiologi.

Det legges opp til en økning av antall avtalespesialister jf. styresak 70-2018 Regional plan for avtalespesialister 2018–2025. Helse Nord har ca. 86 avtalehjemler fordelt på lege- og psykologspesialister. Det er utfordringer knyttet til rekruttering av avtalespesialister.

Pilotprosjektet der avtalespesialistene tildeler pasientrettigheter ble planlagt og startet opp i løpet av høsten 2019. Oppdraget ble gitt i foretaksmøtet i 2018 til alle helseregionene. Prosjektet vil vare frem til 01.06.2020.

Pasientreiser

Interregional utredning av organisering av pasientreiseområdet ble startet opp i august 2019. Arbeidet vil konkludere å anbefale fremtidig organisering av pasientreiseområdet. Endelig rapport blir levert til beslutning 15.03.2020.

I 2019 er det gjennomført møter og seminarer med fylkeskommunene i Nord-Norge med sikte på å få på plass samarbeidsavtaler vedrørende offentlig betalt transport. En overordnet enighet om et tettere og mer operativt samarbeid er på plass og fundamentet for videre arbeid er etablert.

Helse Nord gjennomførte en ny anbudskonkurranse på pasientreiser og fikk på plass nye avtaler i alle de utlyste områdene. I samarbeid med Sykehusinnkjøp er det etablert en modell for miljøevaluering i de nasjonale standardene for fremtidige anbudsdokumenter på pasientreiseområdet.

75 % av brukerne i Helse Nord benyttet i 2019 helsenorge.no for å fylle ut og sende inn reiseoppgjør.

Utdanning

Helse Nord meldte i 2019 inn behov for opptrapping i antallet studieplasser for spesialsykepleiere innen anestesi-, barn-, intensiv-, operasjon- og kreftsykepleie (ABIOK) fra 76 til ~100 kandidater pr. år innen 2023. Foretakene har rapportert om utfordringer med at erfarne og dyktige sykepleiere ikke kommer inn på videreutdanningene. Dette har Helse Nord løst i 2019 i samarbeid med universitetene. Nødvendige tilpasninger av opptakskravene vil være gjeldende fra opptaket i 2020. Helse Nord har deltatt i et nytt samarbeidsprosjekt med Nord universitet kalt *Sykepleier i Nord*. Prosjektet går over 5 år med hovedfokus på å rekruttere og beholde sykepleiere, og bygge et sterkere omdømme. Tilbudet vil både bidra til å kvalifisere flere og redusere frafall fra sykepleierutdanningene. Helse Nord jobber videre for å få opprettet en ny utdanning for sykepleiere på ytre Helgeland.

De regionale helseforetakene har iverksatt tiltak for å styrke nasjonale samordning og harmoniseringen av legenes spesialistutdanning. Tiltakene omfatter blant annet oppdatering av felles nettsider (spesialisthelsetjenesten.no/LIS), bedre oversikt over de anbefalte kursene, mer tydelig fagkontaktansvar for de fordelte spesialitetene i de fire RHF-ene, tilgjengelige langtidsplaner for kurs for alle spesialiteter og arrangering av kurs i alle regioner og på tvers.

Helsedirektoratet anbefalte i januar 2019 at det opprettes 200 nye LIS1-stillinger nasjonalt. Helse Nord var den eneste av helseregionene som ba om flere stillinger under forutsetning av tilstrekkelig finansiering. Regjeringen varslet i oktober at det skal opprettes 38 nye turnusstillinger for leger (LIS1-stillinger) i Helse Nord. De nye stillingene vil bedre legerekutteringen i Nord-Norge, og innebærer en økning i antall stillinger for landsdelen på over 22 %.

Foretakenes kapasitet til å ta imot et økt antall studenter er en begrensende faktor. Helse Nord opprettet derfor Regionalt koordineringsutvalg for praksisplasser i 2019. Utvalget følger opp en rekke tiltak for å styrke kapasiteten og kvaliteten i praksisdelen av de helsefaglige utdanningene.

Brukermedvirkning

For å sikre god brukermedvirkning, er det etablert brukerutvalg både på regionalt nivå og i alle helseforetakene i Helse Nord.

Omfang av brukermedvirkning i Helse Nord er økende, og Helse Nord hadde totalt 72 oppnevnte brukerrepresentanter i ulike råd, utvalg og prosesser, regionalt og nasjonalt.

Regionalt brukerutvalg har tett kontakt med regionens ungdomsråd og utvalget har både en ungdomsrepresentant og en samisk representant.

Regional brukerkonferanse ble gjennomført i oktober 2019 med over 60 deltakere fra brukerutvalg, ungdomsråd og brukerorganisasjoner fra hele regionen.

Det er i 2019 utbetalt til sammen 4,4 mill. kroner til 92 brukerorganisasjoner.

Informasjonssikkerhet

Helseforetakene har iverksatt tiltak for å implementere styringssystem for informasjonssikkerhet, men det gjenstår fortsatt arbeid før dette er fullt ut implementert i hele Helse Nord. Nasjonale trusselvurderinger og beskrivelser av risikobildet viser at den digitale risikoen øker. Dette innebærer at Helse Nord må intensivere arbeidet med informasjonssikkerhet i hele foretaksgruppen.

Helseforetakene har følgende egenkapitalandel:

Egenkapitalandel	2019	2018
Finnmarkssykehuset	25 %	28 %
Universitetssykehuset Nord-Norge	61 %	61 %
Nordlandssykehuset	26 %	28 %
Helgelandssykehuset	69 %	70 %
Sykehusapotek Nord	50 %	48 %
Helse Nord IKT	11 %	9 %
Sum Helse Nord	58 %	59 %

I tråd med regnskapsloven og Norsk regnskapsstandard har Helse Nord per 31.12.2019 en beregnet netto pensjonsforpliktelse knyttet til på 3 593 mill. kroner som ikke er resultatført. Beregnet forpliktelse er redusert fra 5 412 mill. kroner per 31.12.2018.

Investering i helseforetakene er bokført etter kostmetoden i morselskapet Helse Nord RHF. Siden helseforetakene i perioder har gått med underskudd er Helse Nord RHF's investering i datterforetakene skrevet ned like mye som egenkapitalen er redusert i helseforetakene. Når helseforetakene går med overskudd bokføres dette mot tidligere års underskudd (reversering av tidligere års underskudd). Sykehusapotek Nord HF og Helse Nord IKT har ikke tidligere års underskudd som skal dekkes inn.

Styret vurderer egenkapitalen som tilfredsstillende.

Helse Nord finansierer investeringer i hovedsak med egen likviditet og lån fra HOD. I 2019 er det tatt opp langsiktige lån på 156,6 mill. kroner. Langsiktig lånegjeld til Helse- og omsorgsdepartementet per 31.12.19 er kr 3 658 mill. kroner, hvorav 3 501 mill. kroner er nedbetalingslån med nedbetalingstid på 20-25 år. 156,6 mill. kroner er lån under opptrekk hvor løpetiden maksimalt kan settes til 35 år. Det er fastrente på 94 % av lånegjelden i ytterligere 1-10 år.

Innskuddsrenten i gjeldende bankavtale er basert på flytende rente. Samlet vurderes renterisikoen som akseptabel.

Helse Nord RHF har i 2019 tatt opp 339,2 mill. kroner i driftskreditt for å håndtere svingninger hvor pensjonspremiebetalinger er større enn pensjonskostnadene. Driftskredittrammen i Norges Bank var 357 mill. kroner per 31.12.19.

Ut fra en samlet vurdering, med hovedvekt på at Helse Nord eies av staten, anses den samlede finansielle risikoen å være lav.

Felleseide helseforetak er regnskapsført etter egenkapitalmetoden. Akkumulert overskudd er ført mot fond for vurderingsforskjeller. Fondet utgjør 27,0 mill. kroner per 31.12.2019.

Investeringsplanen med planlagte høye investeringer i 2019 og årene fremover har som forventet redusert likviditetsreserven. Likviditetsbeholdningen er redusert med 154,7 mill. kroner i 2019. Likviditetsreserven utgjorde 411,6 mill. kroner per 31.12.2019. Arbeidskapitalen er redusert med 483 mill. kroner i 2019, og er negativ med – 1 818 mill. kroner per 31.12.19.

Foretaksgruppens inntekter kommer i hovedsak fra eier, og andre offentlige aktører. Risiko for tap er dermed liten. Avsetning for tap på fordringer per 31.12.19 utgjør 20,1 mill. kroner. Endring i tapsavsetning og konstaterte tap er totalt kostnadsført med kr 13,5 mill. kroner i 2019.

6. Økonomisk drift

Helseforetaksgruppen

For å legge til rette for videreutvikling av Helse Nord og realisering av planlagte investeringer fastsatte Styret for Helse Nord RHF et resultatkrav på 236 mill. kroner i 2019.

Årsresultat (mill. kroner)	Regnskap 2019	Justert budsjett 2019	Regnskap 2018
Årsresultat	181,3	228,0	204,6
Eiers resultatmål	0,0	0,0	0,0
Avvik fra eiers resultatmål	181,3	228,0	204,6

Foretaksgruppen Helse Nord har et resultat som er 181,3 mill. kroner bedre enn resultatkravet fra Helse- og omsorgsdepartementet, men 46,7 mill. kroner lavere enn justert budsjett.

Helse Nord RHF

Helse Nord RHF har et overskudd på 209,0 mill. kroner, før nedskrivning av verdi av datterforetak på 37,6 mill. kroner. Inkludert nedskrivningen viser regnskapet et overskudd på kr 171,3 mill. kroner.

Helseforetakene

Resultat per helseforetak sett sammen med styringsmålene:

Resultat 2019 per HF (mill. kroner)	Resultat	Budsjett	Avvik
Helse Nord RHF (før nedskriv. verdi datterforetak)	209,0	146,0	63,0
Helse Nord IKT	4,3	0,0	4,3
Finnmarkssykehuset	-55,0	24,0	-79,0
Universitetssykehuset Nord-Norge	16,3	40,0	-23,7
Nordlandssykehuset	-10,5	0,0	-10,5
Helgelandssykehuset	11,5	20,0	-8,5
Sykehusapotek Nord	5,7	4,0	1,7
Sum	181,3	228,0	-46,7

Det vises til de enkelte helseforetaks beretninger.

7. Investeringer

Helse Nord har hatt positivt driftsresultat siden 2009. Dette gir grunnlaget for framtidige investeringer. I tillegg til store byggeprosjekter som pågår og planlegges, investeres det betydelig i medisinsk utstyr og IKT.

Investeringsbudsjettet for 2019 var på 1,25 mrd. kroner. I tillegg kommer ubrukt investeringsbudsjett fra 2018 og tidligere, på 460 mill. kroner. Det er gjennomført investeringer i 2019 på 1,60 mrd. kroner inkludert egenkapitalinnskudd i KLP¹.

Den omfattende byggingen og renoveringen ved Nordlandssykehuset Bodø er i siste fase med renovasjon av A/B-fløyen. Fløy A ble tatt i bruk i 2018, mens renovering av fløy B forventes ferdigstilt i 2020.

Høsten 2019 ble klinikk Alta åpnet og Samisk helsepark i Karasjok åpnet i januar 2020.

Finnmarkssykehuset Hammerfest fikk godkjent sitt forprosjekt i desember 2019 og starter detaljprosjektering og bygging i første halvår 2020. Nye UNN Narvik er i forprosjektfase. Styrebehandling av forprosjektet forventes gjennomført våren 2020 i styret i UNN og styret i Helse Nord RHF.

Sykehusstrukturen på Helgeland var i slutfase i 2019 og endelig besluttet av helse- og omsorgsministeren i januar 2020. Nå starter konseptfasen.

---

¹ Kommunal landspensjonskasse

8. Arbeidsmiljø m.m.

I Helse Nord RHF's administrasjon (inkl. SKDE og FIKS) var det 106 årsverk i 2019, en økning på 4 årsverk fra 2018.

Sykefraværet i RHF-ets administrasjon var på 2,5 % i 2019, uendret fra 2018.

Ingen arbeidsrelaterte skader eller ulykker er registrert siste år i Helse Nord RHF.

Helseforetaksgruppen hadde i 2019 gjennomsnittlig 14 300 årsverk mot 14000 årsverk i 2018.

Helse Nord RHF og helseforetakene i Helse Nord deltar i den årlige nasjonale medarbeiderundersøkelsen ForBedring. Undersøkelsen kartlegger ulike sider ved arbeidsmiljø, pasienttrygghetskultur og HMS (helse, miljø og sikkerhet), som kan ha sammenheng med risiko for uønskede hendelser, eller virke negativt på tjenestens kvalitet og medarbeidernes helse og engasjement.

For arbeidsrelaterte skader og ulykker i foretaksgruppen vises det til helseforetakenes egne årsberetninger.

9. Likestilling

Helse Nord RHF

Det er god balanse mellom kvinner og menn i styret i det regionale helseforetaket. Styret har i 2019 bestått av seks kvinner og fire menn. Helse Nord RHF's ledelse har i 2019 bestått av fire kvinner og tre menn. Andelen kvinner og menn av ansatte i Helse Nord RHF er lik.

Helseforetaksgruppen

Det er god balanse mellom kvinner og menn i helseforetakene i styrene, i toppledelsen og blant ansatte i foretaksgruppen.

10. Samfunnsansvar

For å hindre diskriminering skjer rekruttering i samsvar med WHO's internasjonale kode for etisk rekruttering av helsepersonell.

Helse Nord er medlem av Initiativ for etisk handel. Foretaksgruppen har etablert etiske retningslinjer samt retningslinjer for innkjøp og leverandørkontakt. Det er rammeavtaler for samarbeid mellom de regionale helseforetakene og Legemiddelindustrien og det jobbes med regionale løsninger for anskaffelse av medisinsk teknisk utstyr. Det er videre etablert mange e-læringsprogram som skal bidra til refleksjon og forståelse av oppgave i foretaksgruppen Helse Nord, blant annet felles introduksjonsprogram for alle nye medarbeidere hvor etikk og etiske retningslinjer er en del av programmene.

Helse Nord jobber systematisk med mislighetsrisiko, herunder arbeid med antikorrupsjon. Det er gjennomført internrevisjon av mislighetsrisikoen i foretaksgruppa i 2019 som er behandlet i styrene i foretaksgruppen.

Reviderte retningslinjer for risikostyring ble godkjent av styret i Helse Nord i november 2019, og arbeidet med rutiner og tiltak følges opp videre i 2020.

11. Tilgjengelighet

Arbeid for å bedre tilgjengeligheten for bl.a. bevegelseshemmede i eksisterende bygg bygger på standarden *NS 11001 Universell utforming av byggverk*. TEK 10 gjelder også for pågående byggeprosjekter. TEK 17 blir gjort gjeldende for prosjekter under planlegging. I tillegg er det stilt strengere krav på enkelte områder i tråd med en uoffisiell veileder for universell tilgjengelighet «*Bra for alle – nødvendig for noen*».

12. Ytre miljø

Helse Nord påvirker det ytre miljø begrenset i forhold til avfall, renhold og elektrisk kraft. Energi brukes til oppvarming, belysning, prosess og drift i leide kontorlokaler. Avfall kildesorteres og håndteres gjennom kommunal avfallsordning. Den mest omfattende påvirkning er knyttet til ansattes reisevirksomhet.

Helse Nord RHF har innført miljøledelse og samtlige helseforetak i foretaksgruppen er miljøsertifisert etter ISO 14001-2015. Miljøledelsessystemet er dokumentert i kvalitetssystemet og inngår i ledelsens årlige gjennomgang av hele virksomheten.

Helse Nord er medlem av Grønt punkt.

13. Redegjørelse som gir grunnlag for å vurdere foretakets fremtidige utvikling

Realisering av planlagte utbyggingsprosjekter og finansiering av dem, representerer en betydelig utfordring både i planlegging og realøkonomisk. Foretaksgruppen er avhengig av overskudd i driften i årene fremover for å kunne fortsette utviklingen av tjenestetilbudet, og å fornye og utvikle sykehusenes infrastruktur. Dette krever endringsledelse og forbedringsarbeid.

Ved inngangen til 2020 er spesialisthelsetjenesten preget av forberedelser og beredskapsarbeid i forbindelse med koronavirus. Det forventes stort press på sykehustjenester gjennom 2020 som følge av pandemien. For å sikre behandlingsskapitet vil planlagte behandlinger kunne utsettes når det er medisinsk forsvarlig, inntil situasjonen er avklart.

Styret følger utviklingen tett og kontinuerlig. Helse Nord er finansiert av staten og økte kostnader i forbindelse med koronaviruset blir kartlagt løpende. Finansiering av økte kostnader og reduserte inntekter vil bli tema i dialogen med Helse- og

omsorgsdepartementet. Styret mener at dette forholdet ikke påvirker forutsetningen om videre drift.

Helseforetakene

For ytterligere informasjon vises det til helseforetakenes egne beretninger.

14. Resultatdisponering

Styret innstiller overfor foretaksmøte at årsresultatet 2019 for Helse Nord RHF disponeres slik:

Overført fond for vurderingsforskjeller	kr -1 787 798
Overført til annen egenkapital	kr 173 108 588
Sum overføringer	kr 171 320 790

For foretaksgruppen var overskuddet kroner 181 335 929.

Bodø, 25. mars 2020

Renate Larsen
Styreleder

Inger Lise Strøm
Nestleder

Beate Rahka-Knutsen
Styremedlem

Fredrik Sund
Styremedlem

Hans Jacob Bønå
Styremedlem

Kari Jørgensen
Styremedlem

Kari B. Sandnes
Styremedlem

Sissel Alterskjær
Styremedlem

Svenn Are Jenssen
Styremedlem

Tom Erik Forså
Styremedlem

Cecilie Daae
Adm. direktør

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur".
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Svenn Are Jenssen

Styremedlem

På vegne av: Helse Nord RHF

Serienummer: 9578-5997-4-328375

IP: 80.89.xxx.xxx

2020-03-27 13:21:48Z

Kari Marie Baadstrand Sandnes

Styremedlem

På vegne av: Helse Nord RHF

Serienummer: 9578-5997-4-260615

IP: 91.186.xxx.xxx

2020-03-27 13:32:07Z

Beate Ellen Mariann Rahka-Knutsen

Styremedlem

På vegne av: Helse Nord RHF

Serienummer: 9578-5995-4-220305

IP: 78.26.xxx.xxx

2020-03-27 14:18:47Z

Tom Erik Forså

Styremedlem

På vegne av: Helse Nord RHF

Serienummer: 9578-5993-4-2115322

IP: 185.39.xxx.xxx

2020-03-27 15:00:08Z

Fredrik Sund

Styremedlem

På vegne av: Helse Nord RHF

Serienummer: 9578-5999-4-1312967

IP: 84.202.xxx.xxx

2020-03-27 15:29:52Z

Hans-Jacob Bønå

Styremedlem

På vegne av: Helse Nord RHF

Serienummer: 9578-5997-4-324415

IP: 85.113.xxx.xxx

2020-03-29 13:23:42Z

Inger Lise Strøm

Nestleder

På vegne av: Helse Nord RHF

Serienummer: 9578-5993-4-2456399

IP: 89.162.xxx.xxx

2020-03-29 13:29:58Z

Cecilie Daae

Adm. direktør

På vegne av: Helse Nord RHF

Serienummer: 9578-5999-4-1838177

IP: 91.186.xxx.xxx

2020-03-29 13:34:09Z

Penneo Dokumentnøkkel: 0PJ8X-XCZMY-VJ0DX-CY85O-PXP0Z-L4MEV

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validate>

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur".
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Renate Larsen

Styreleder

På vegne av: Helse Nord RHF

Serienummer: 9578-5999-4-1372212

IP: 193.90.xxx.xxx

2020-03-29 13:38:24Z

Kari Jørgensen

Styremedlem

På vegne av: Helse Nord RHF

Serienummer: 9578-5999-4-2069172

IP: 85.113.xxx.xxx

2020-03-29 14:04:04Z

Sissel Viola Alterskjær

Styremedlem

På vegne av: Helse Nord RHF

Serienummer: 9578-5997-4-693697

IP: 89.162.xxx.xxx

2020-03-30 09:17:43Z

Penneo Dokumentnøkkel: 0PJ8X-XCZMY-VJ0DX-OY8SO-PXP0Z-L4MEV

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validate>

Helse Nord RHF
Årsregnskap 2019

Resultatregnskap

Helse Nord RHF

(Beløp i 1.000 NOK)

Foretaksgruppen

2018	2019	NOTE	DRIFTSINTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER	2019	2018
12 252 745	12 880 633	3	Basisramme	12 880 633	12 252 745
4 039 384	4 328 269	3	Aktivitetsbasert inntekt	4 784 792	4 450 410
464 073	523 224	3	Annen driftsinntekt	967 894	892 647
16 756 201	17 732 126	2	Sum driftsinntekter	18 633 319	17 595 802
16 046 020	17 052 535	4	Kjøp av helsetjenester	2 361 215	2 299 961
0	0	5	Varekostnad	1 743 877	1 598 821
111 820	119 263	6/7	Lønn og annen personalkostnad	10 786 491	10 171 131
10 778	11 501	10	Ordinære avskrivninger	910 667	772 483
0	0	10	Nedskrivninger	11 047	1 019
371 419	401 818	8	Annen driftskostnad	2 612 839	2 540 337
16 540 037	17 585 117	2	Sum driftskostnader	18 426 137	17 383 753
216 164	147 008		Driftsresultat	207 182	212 049
FINANSINTEKTER OG FINANSKOSTNADER					
92 214	127 766	9	Finansinntekt	34 290	30 294
-66 178	-37 644	11	Netto nedskrivning verdi datterforetak	0	0
-50 311	-65 810	9	Annen finanskostnad	-59 744	-37 793
-24 275	24 312		Netto finansresultat	-25 454	-7 499
191 889	171 321		Resultat før skattekostnad	181 728	204 550
0	0	28	Skattekostnad på ordinært resultat	392	-23
191 889	171 321	18	ÅRSRESULTAT	181 336	204 573
OVERFØRINGER					
36	-1 788	17	Overført fond for vurderingsforskjeller	-1 788	36
191 854	173 109	17	Overført annen egenkapital	183 124	204 537
191 889	171 321		Sum overføringer	181 336	204 573

Balanse pr 31. desember

Helse Nord RHF		(Beløp i 1.000 NOK)		Foretaksgruppen	
2018	2019	NOTE	EIEDELER	2019	2018
Anleggsmidler					
Immaterielle driftsmidler					
36 605	33 575	10	Immaterielle eiendeler	342 306	404 465
<u>141 751</u>	<u>200 857</u>	10	Prosjekt under utvikling	<u>215 733</u>	<u>172 107</u>
<u>178 356</u>	<u>234 432</u>		Sum immaterielle eiendeler	<u>558 039</u>	<u>576 572</u>
Varige driftsmidler					
0	0	10	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	11 734 238	8 358 703
2 656	2 829	10	Medisinskteknisk utstyr, inventar,	1 525 748	1 325 888
<u>0</u>	<u>0</u>	10	transportmidler og lignende	<u>2 214 270</u>	<u>5 169 192</u>
<u>2 656</u>	<u>2 829</u>		Sum varige driftsmidler	<u>15 474 257</u>	<u>14 853 783</u>
Finansielle anleggsmidler					
7 818 833	7 781 189	11	Investering i datterforetak	0	0
49 980	48 193	12	Investering i felleskontrollert virksomhet og	48 693	50 480
3 293	3 742	13	tilknyttede selskap	675 966	619 550
5 960 617	6 042 850	14/22	Investering i andre aksjer og andeler	28 456	11 757
<u>0</u>	<u>0</u>	7	Andre finansielle anleggsmidler	<u>334 382</u>	<u>329 675</u>
<u>13 832 723</u>	<u>13 875 974</u>		Sum finansielle anleggsmidler	<u>1 087 496</u>	<u>1 011 461</u>
<u>14 013 736</u>	<u>14 113 235</u>		Sum anleggsmidler	<u>17 119 792</u>	<u>16 441 817</u>
Omløpsmidler					
0	0	5	Varer	191 304	179 522
Fordringer					
813 385	1 221 257	22	Fordringer på selskap i samme konsern	0	0
<u>346 078</u>	<u>376 166</u>	15	Fordringer	<u>699 709</u>	<u>793 970</u>
<u>1 159 463</u>	<u>1 597 423</u>		Sum fordringer	<u>699 709</u>	<u>793 970</u>
580 006	398 205	16	Bankinnskudd, kontanter o.l.	795 944	950 605
<u>1 739 469</u>	<u>1 995 628</u>		Sum omløpsmidler	<u>1 686 957</u>	<u>1 924 096</u>
<u>15 753 205</u>	<u>16 108 863</u>		SUM EIEDELER	<u>18 806 749</u>	<u>18 365 913</u>

Balanse pr 31. desember

Helse Nord RHF		(Beløp i 1.000 NOK)		Foretaksgruppen	
2018	2019	NOTE	EGENKAPITAL OG GJELD	2019	2018
			Egenkapital		
			Innskutt egenkapital		
100	100	17	Foretakskapital	100	100
7 920 950	7 920 950	17	Annen innskutt egenkapital	7 920 950	7 920 950
<u>7 921 050</u>	<u>7 921 050</u>		Sum innskutt egenkapital	<u>7 921 050</u>	<u>7 921 050</u>
			Opptjent egenkapital		
28 749	26 962	17	Fond for vurderingsforskjeller	26 962	28 749
2 732 612	2 905 721	17	Annen egenkapital	2 986 923	2 803 799
<u>2 761 362</u>	<u>2 932 683</u>		Sum opptjent egenkapital	<u>3 013 885</u>	<u>2 832 549</u>
10 682 411	10 853 732		Sum egenkapital	10 934 934	10 753 598
			Gjeld		
			Avsetning for forpliktelser		
14 195	14 035	7	Pensjonsforpliktelser	84 730	154 256
0	0	28	Utsatt skatt	541	149
0	0	19	Andre avsetninger for forpliktelser	524 591	396 073
<u>14 195</u>	<u>14 035</u>		Sum avsetninger for forpliktelser	<u>609 862</u>	<u>550 478</u>
			Annen langsiktig gjeld		
3 704 085	3 658 337	20	Gjeld til Helse- og omsorgsdepartementet	3 658 337	3 704 085
0	0	20	Øvrig langsiktig gjeld	98 283	98 788
<u>3 704 085</u>	<u>3 658 337</u>		Sum annen langsiktig gjeld	<u>3 756 619</u>	<u>3 802 873</u>
			Sum langsiktige forpl. og annen gjeld		
<u>3 718 280</u>	<u>3 672 371</u>			<u>4 366 482</u>	<u>4 353 351</u>
			Kortsiktig gjeld		
0	339 163		Driftskreditt	339 163	0
0	0	28	Betalbar skatt	0	0
18 012	13 541		Skyldige offentlige avgifter	539 589	492 712
937 942	876 250	22	Gjeld til selskap i samme konsern	0	0
396 559	353 805	21	Annen kortsiktig gjeld	2 626 581	2 766 252
<u>1 352 513</u>	<u>1 582 759</u>		Sum kortsiktig gjeld	<u>3 505 333</u>	<u>3 258 964</u>
5 070 793	5 255 131		Sum gjeld	7 871 815	7 612 315
15 753 205	16 108 863		SUM EGENKAPITAL OG GJELD	18 806 749	18 365 913

Bodø, 25. mars 2020

Renate Larsen
Styreleder

Inger Lise Strøm
Nestleder

Beate Rahka-Knutsen
Styremedlem

Fredrik Sund
Styremedlem

Hans Jacob Bønå
Styremedlem

Kari Jørgensen
Styremedlem

Kari B. Sandnes
Styremedlem

Sissel Alterskjær
Styremedlem

Svenn Are Jenssen
Styremedlem

Tom Erik Forså
Styremedlem

Cecilie Daae
Adm. Direktør

Kontantstrømoppstilling

Helse Nord RHF

(Beløp i 1.000 NOK)

Foretaksgruppen

2018	2019	Note	2019	2018
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER:				
191 889	171 321	17	181 728	204 550
0	0	28	0	0
0	0		-9 202	20 014
10 778	11 501	10	910 667	772 483
0	0	10	11 047	1 019
66 141	39 432		1 787	-37
-36 014	-437 960	26	82 479	-65 360
-428 276	-108 917	26	-92 794	37 153
978	-161	7	-74 232	-51 559
-194 504	-324 785		1 011 480	918 264
KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER:				
14 416	29 537		25 993	97 091
-77 076	-97 286	10	-1 540 446	-1 966 830
138 657	256 287	14	10 657	3 127
-803 000	-338 520	14	-20 120	-3 000
-454	-448	13/14	-63 653	-60 857
-727 457	-150 431		-1 587 568	-1 930 470
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER:				
278 421	156 577	20	156 577	278 421
-160 935	-202 325	20	-202 831	-161 354
0	339 163		339 163	0
0	0	19/20	128 517	107 759
117 486	293 415		421 427	224 826
-804 474	-181 801	1	-154 661	-787 380
1 384 480	580 006	1	950 605	1 737 985
580 006	398 205	1/16/22	795 944	950 605
145 000	17 837		17 837	145 000
720 322	411 074	16	411 620	721 865
145 000	357 000		357 000	145 000

1) Likviditetsreserve består av ubenyttet driftskredittramme og bankinnskudd og kontanter som ikke er bundet

Note 1 Regnskapsprinsipper

Generelt om regnskapet

Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling og noteopplysninger, og er avlagt i samsvar med regnskapslov og god regnskapsskikk i Norge gjeldende pr 31. desember 2018.

Årsregnskapet er basert på de grunnleggende prinsipper om historisk kost, sammenlignbarhet, kongruens, forsiktighet og fortsatt drift. Transaksjoner regnskapsføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekter resultatføres når de er opptjent og kostnader sammenstilles med opptjente inntekter. Når faktiske tall ikke er tilgjengelige på tidspunkt for regnskapsavleggelsen, tilsier god regnskapsskikk at ledelsen beregner et best mulig estimat for bruk i resultatregnskap og balanse. Det kan fremkomme avvik mellom estimerte og faktiske tall.

Ved anvendelse av regnskapsprinsipper og presentasjon av transaksjoner og andre forhold, legges det vekt på økonomiske realiteter, ikke bare juridisk form. Betingede tap som er sannsynlige og kvantifiserbare, kostnadsføres. Tallene i notene er avstemt mot selskapets resultat- og balanse.

Andre generelle forhold

Helse Nord RHF ble stiftet 17.08.2001 i forbindelse med at staten overtok ansvaret for spesialisthelsetjenesten fra fylkeskommunene. 01.01.02 overførte staten formuesposisjonene knyttet til spesialisthelsetjenesten i helseregion nord til Helse Nord RHF. Virksomheten er regulert av lov om helseforetak m.m.

Virksomhetsoverføringen har skjedd som et ting-innskudd og transaksjonsprinsippet er lagt til grunn. Dette innebærer at virkelige verdier pr. overdragelsestidspunktet er lagt til grunn for verdsettelsen av innskutte eiendeler.

Helseforetakene er non-profit-virksomheter. Eier har stilt krav om resultatmessig balanse i driften, men ikke krav til avkastning på innskutt kapital. Bruksverdi representerer derfor virkelig verdi for anleggsmidler.

I åpningsbalansen, er bruksverdien satt til gjenanskaffelseskost. For bygg og tomter, er gjenanskaffelsesverdi basert på takster utarbeidet av uavhengige tekniske miljøer høsten 2001. I gjenanskaffelsesverdien, er det tatt hensyn til slit og elde, teknisk og funksjonell standard etc. Også for andre anleggsmidler er gjenanskaffelseskost beregnet.

For overførte anleggsmidler der det pr. 01.01.02 var kjent at disse ikke ville være i bruk eller kun ville være i bruk en begrenset periode i fremtiden, er det gjort fradrag i åpningsbalansen.

Det følger av Helseforetakslovens § 31- 33 at det er restriksjoner med hensyn til foretakets muligheter til å avhende faste eiendommer, avhende sykehusvirksomhet samt mulighet for opptak av lån, garantier og pantstillelser.

Alle beløp i resultat, balanse, kontantstrøm og noter er oppgitt i 1 000 NOK hvis ikke annet er oppgitt.

Prinsipper for konsolidering

Helse Nord RHF er morselskap i foretaksgruppen Helse Nord. I tillegg til Helse Nord RHF består foretaksgruppen av Finnmarkssykehuset HF, Universitetssykehuset Nord-Norge HF, Nordlandssykehuset HF, Helgelandssykehuset HF, Sykehusapotek Nord HF og Helse Nord IKT HF.

Regnskapet for foretaksgruppen er utarbeidet som om gruppen var en økonomisk enhet. Interne transaksjoner, fordringer og gjeld er eliminerte i foretaksgruppens regnskap.

Alle bevilgninger fra Helse- og omsorgsdepartementet resultatføres i morselskapet.

Regnskapsprinsipper for vesentlige regnskapsposter

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Eiendeler/gjeld som knytter seg til varekretsløpet og poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, er klassifisert som omløpsmidler/kortsiktig gjeld. Vurdering av omløpsmidler/kortsiktig gjeld skjer til laveste/høyeste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Virkelig verdi er definert som antatt fremtidig salgspris redusert med forventede salgskostnader. Andre eiendeler er klassifisert som anleggsmidler. Vurdering av anleggsmidler skjer til anskaffelseskost. Anleggsmidler som forringes avskrives. Dersom det finner sted en verdiendring som ikke er forbigående, foretas en nedskrivning av anleggsmidlet.

Inntektsføringstidspunkt

Behandlingsrelaterte inntekter regnskapsføres i den periode behandlingen har funnet sted. Basisramme inntektsføres i den perioden den mottas. Øvrig inntekt resultatføres når den er opptjent. Inntektsføring skjer følgelig normalt på leveringstidspunktet ved salg av varer og tjenester. Driftsinntektene er fratrukket merverdiavgift, rabatter, bonuser og fakturerte fraktkostnader.

Kostnadsføringstidspunkt / sammenstilling

Utgifter sammenstilles med og kostnadsføres samtidig med de inntekter utgiftene kan henføres til. Utgifter som ikke kan henføres direkte til inntekter, kostnadsføres når de påløper.

Andre driftsinntekter (-kostnader)

Vesentlige inntekter og kostnader som ikke har sammenheng med den ordinære virksomheten, klassifiseres som andre driftsinntekter og -kostnader.

Immaterielle eiendeler

Utgifter forbundet med forskning og utvikling kostnadsføres løpende som følge av at sammenhengen mellom utgifter til forskning og eventuelle framtidige inntekter er uklar. Andre immaterielle eiendeler som forventes å gi framtidige inntekter aktiveres. Avskrivninger beregnes lineært over eiendelenes økonomiske levetid.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler føres i balansen til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Dersom den virkelige verdien av et driftsmiddel er lavere enn bokført verdi, og dette skyldes årsaker som ikke antas å være forbigående, skrives driftsmidlet ned til virkelig verdi.

Utgifter forbundet med normalt vedlikehold og reparasjoner blir løpende kostnadsført.

Utgifter ved større utskiftninger og fornyelser som øker driftsmidlenes levetid vesentlig, aktiveres. Driftsmidler som erstattes, kostnadsføres.

Et driftsmiddel anses som varig dersom det har en viss økonomisk levetid, samt en vesentlig kostpris. Renter som knytter seg til anlegg under oppføring blir aktivert som en del av kostprisen. Ved større byggeprosjekter balanseføres utgifter fra og med det tidspunktet det er sannsynlig at byggeprosjektet blir gjennomført.

Leieavtaler

Leieavtaler vurderes som operasjonell eller finansiell leasing etter en konkret vurdering. Finansielle leieavtaler er balanseført til kostpris og som langsiktig gjeld, og avskrives over eiendelens levetid.

Avskrivninger

Ordinære avskrivninger er beregnet lineært over driftsmidlenes økonomiske levetid med utgangspunkt i historisk kostpris. Tilsvarende prinsipper legges til grunn for immaterielle eiendeler. For bygninger blir det ved beregningen av årlige avskrivninger lagt til grunn en dekomponering hvor de ulike bygningsdelene avskrives over forskjellig levetid.

Avskrivningene er klassifisert som ordinære driftskostnader. Balanseført leasing avskrives i henhold til plan, og forpliktelsen reduseres med betalt leie etter fradrag for beregnet rentekostnad.

Finansielle eiendeler

Datterselskap

Med datterselskap menes annet foretak der helseforetaket normalt har en eierandel på over 50%, hvor investeringen er av langvarig og strategisk karakter og hvor helseforetaket har bestemmende innflytelse. Datterselskap er i selskapsregnskapet balanseført til anskaffelseskost, korrigert for verdifall som ikke antas å være forbigående. Nedskrivninger er reversert når grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er tilstede.

Felleskontrollerte virksomheter

Helse Nord RHF eier 6 helseforetak sammen med Helse Midt-Norge RHF, Helse Vest RHF og Helse Sør-Øst RHF. De felleseide helseforetakene er å betrakte som felleskontrollerte virksomheter og eierandelene er tatt inn i regnskapet etter egenkapitalmetoden.

Behandling av tilknyttede selskap

Tilknyttede selskap, eid av helseforetak i Helse Nord, er tatt inn i regnskapet etter egenkapitalmetoden.

Egenkapitalinnskudd i KLP

Egenkapitalinnskudd i KLP er verdsatt til kostpris. Det er normalt inn- og utbetalinger som påvirker størrelsen på innskuddet, men det blir nedskrevet til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående.

Valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden under andre finansposter.

Finansplasseringer

Andre investeringer i aksjer og andeler, klassifisert som anleggsmidler, vurderes til laveste av kostpris og virkelig verdi.

Investeringer i aksjer og andeler, klassifisert som omløpsmidler, vurderes til laveste av gjennomsnittlig anskaffelseskost og markedsverdi.

Varelager og varekostnad

Beholdninger av varer vurderes til det laveste av gjennomsnittlig innkjøpspris og antatt salgspris. Kostpris for innkjøpte varer er innkjøpspris. Årets varekostnad består av kostpris brukte/solgte varer med tillegg av nedskrivning i samsvar med god regnskapsskikk pr. årsslutt.

Fordringer

Fordringer er oppført til pålydende med fradrag for forventede tap.

Pensjon

Pensjonsordninger behandles regnskapsmessig i overensstemmelse med Norsk regnskapsstandard for pensjonskostnader. Foretaksgruppen følger oppdatert veiledning om pensjonsforutsetninger fra Norsk Regnskapsstiftelse, justert for foretaksspesifikke forhold. Benyttede parametere framgår av note om pensjoner.

Selskapet har pensjonsordninger som gir de ansatte rett til avtalte fremtidige pensjonsytelser, kalt ytelsesplaner. Pensjonsforpliktelser beregnes etter lineær opptjening på basis av forutsetninger om antall opptjeningsår, diskonteringsrente, fremtidig avkastning på pensjonsmidler, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden og aktuarmessige forutsetninger om dødelighet, frivillig avgang, osv.

Pensjonsmidlene vurderes til virkelig verdi. Netto pensjonsforpliktelse består av brutto pensjonsforpliktelse fratrukket virkelig verdi av pensjonsmidler. Netto pensjonsforpliktelser på underfinansierte ordninger er balanseført som avsetning for forpliktelser, mens netto pensjonsmidler på overfinansierte ordninger er balanseført som langsiktig fordringer.

Endringer i forpliktelsen som skyldes endringer i pensjonsplanene, eller estimatavvik, fordeles over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid hvis avvikene overstiger 10% av brutto pensjonsforpliktelse/pensjonsmidler.

Netto pensjonskostnad, som er brutto pensjonskostnad fratrukket estimert avkastning på pensjonsmidlene, korrigert for fordelt virkning av endringer i estimater og pensjonsplaner, klassifiseres som ordinær driftskostnad, og er presentert sammen med lønn og andre ytelser.

Skatt

Helse Nords hovedvirksomheter er ikke skattepliktig. Helse Nord er kun skattepliktig for publikumsavdelingen ved Sykehusapotek Nord.

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt beregnes på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt eventuelt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode er utlignet og nettoført. Utsatt skatt og skattefordel som kan balanseføres oppføres netto i balansen.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer som umiddelbart og med uvesentlig kursrisiko kan konverteres til kjente kontantbeløp og med forfallsdato kortere enn tre måneder fra anskaffelsesdato.

Omarbeidelse av sammenligningstall

Tall for pensjonsmidler og pensjonsforpliktelse i balanseoppstillingen og note 7 er korrigeret for 2018. Pensjonsmidlene og pensjonsforpliktelsen er økt med 3,9 mill. kroner sammenlignet med avlagt regnskap for 2018.

Tall for antall aktive personer med i ordningen, antall oppsatte personer med i ordningen og antall pensjoner med i ordningen, er korrigeret for 2018 i note 7.

Konsernregnskapet kan lastes ned elektronisk fra www.helse-nord.no, eller avhentes hos Helse Nord RHF, Sjøgata 10, Bodø.

Note 2 Virksomhetsinformasjon

Driftsinntekter pr virksomhetsområde

Helse Nord RHF			Foretaksgruppen	
2018	2019		2019	2018
952 898	868 277	Somatiske tjenester	12 576 791	11 809 208
117 732	113 306	Psykisk helsevern voksne	2 183 866	2 123 030
0	0	Psykisk helsevern barn og unge	569 790	544 230
136 536	134 671	Tverrfaglig spesialisert behandling for rusmisbrukere	488 002	479 524
737 532	808 032	Annet	2 814 869	2 639 810
14 811 503	15 807 840	Overføringer til datterforetak		
16 756 201	17 732 126	Sum driftsinntekter	18 633 319	17 595 802

Driftskostnader pr virksomhetsområde

Helse Nord RHF			Foretaksgruppen	
2018	2019		2019	2018
778 219	740 753	Somatiske tjenester	12 591 136	11 913 454
116 377	108 986	Psykisk helsevern voksne	2 031 308	1 938 560
1 274	1 002	Psykisk helsevern barn og unge	556 457	524 598
139 192	135 114	Tverrfaglig spesialisert behandling for rusmisbrukere	493 652	457 054
693 471	791 422	Annet	2 753 585	2 550 086
14 811 503	15 807 840	Kjøp av helsetjenester fra datterforetak	0	0
16 540 037	17 585 117	Sum driftskostnader	18 426 137	17 383 753

Driftsinntekter benevnt "Overføring til datterforetak" tilsvarer det regionale helseforetakets andel av inntekter fra eier / staten som benyttes til finansiering av datterforetakenes oppgaver innenfor spesialisthelsetjenesten. RHF-ets overføring til datterforetakene kostnadsføres som kjøp av helsetjenester fra datterforetak. Andre ordinære kjøp fra datterforetakene inngår ikke i denne posten.

Virksomhetsområdet benevnt "Annet" omfatter i hovedsak kostnader og inntekter knyttet til ambulansse, pasientreiser, administrativ virksomhet ved Helse Nord, samt kostnader vedrørende aktivitet som ikke er en del av spesialisthelsetjenesten.

Driftsinntekter fordelt på geografi

Helse Nord RHF			Foretaksgruppen	
2018	2019		2019	2018
16 756 201	17 732 126	Helse Nord RHF sitt opptaksområde	18 504 841	17 490 550
0	0	Resten av landet	86 199	73 835
0	0	Utlandet	42 279	31 417
16 756 201	17 732 126	Sum driftsinntekter	18 633 319	17 595 802

Note 3 Inntekter

Helse Nord RHF			Foretaksgruppen	
2018	2019		2019	2018
		Basisramme		
12 252 745	12 880 633	Basisramme	12 880 633	12 252 745
		Aktivitetsbasert inntekt		
3 290 828	3 528 440	Behandling av egne pasienter i egen region	3 528 440	3 290 828
269 747	293 697	Behandling av egne pasienter i andre regioner	293 697	269 747
93 498	79 436	Behandling av andre pasienter i egen region	120 325	113 658
383 507	424 873	Poliklinikk, laboratorie og radiologi	707 550	672 723
0	0	Utskrivningsklare pasienter	44 936	43 528
1 805	1 823	Andre aktivitetsbaserte inntekter	89 843	59 926
4 039 384	4 328 269	Sum aktivitetsbasert inntekt	4 784 792	4 450 410
		Annen driftsinntekt		
39 900	56 751	Kvalitetsbasert finansiering	56 751	39 900
7 300	17 320	Øremerkede tilskudd til "raskere tilbake"	16 570	7 300
181 194	178 724	Øremerkede tilskudd til andre formål	277 012	269 942
2 236	23 354	Inntektsførte investeringstilskudd	26 813	2 236
0	0	Driftsinntekter apotekene 1)	101 693	112 363
233 443	247 075	Andre driftsinntekter	489 056	460 907
464 073	523 224	Sum annen driftsinntekt	967 894	892 647
16 756 201	17 732 126	Sum driftsinntekter	18 633 319	17 595 802

1) I regnskapet for foretaksgruppen er salg fra Sykehusapotek Nord til foretak i Helse Nord eliminert. Totale driftsinntekter for Sykehusapotek Nord er kr 529 220 339 i 2019 og kr 505 021 299 i 2018.

Aktivitetstall

Helse Nord RHF			Foretaksgruppen	
2018	2019		2019	2018
		Aktivitetstall somatikk		
818	741	Antall DRG poeng iht. "sørge for" - ansvaret	164 049	155 159
0	0	Antall DRG poeng iht. eieransvaret	153 396	143 979
131 045	143 646	Antall polikliniske konsultasjoner	661 222	648 886
		Aktivitetstall psykisk helsevern for barn og unge		
0	0	Antall utskrevne pasienter fra døgntilrettelagt opphold	392	402
1 197	617	Antall polikliniske opphold	68 230	70 306
0	0	DRG-poeng iht. eieransvaret	25 712	25 911
		Aktivitetstall psykisk helsevern for voksne		
534	150	Antall utskrevne pasienter fra døgntilrettelagt opphold	5 857	6 219
33 091	31 287	Antall polikliniske opphold	168 683	180 560
108	146	DRG-poeng iht. eieransvaret	21 127	20 492
		Aktivitetstall tverrfaglig spesialisert behandling for rusmisbrukere		
435	372	Antall utskrevne pasienter fra døgntilrettelagt opphold	1 414	1 415
0	0	Antall polikliniske opphold	18 828	18 664
0	0	DRG-poeng iht. eieransvaret	2 357	2 195

Aktivitetstallene inkluderer pasienter behandlet hos private som har avtaler med Helse Nord RHF.

Note 4 Kjøp av helsetjenester

Sum kjøp av helsetjenester består av følgende:

Helse Nord RHF			Foretaksgruppen	
2018	2019		2019	2018
126 756	109 924	Kjøp fra offentlige helseinstitusjoner somatikk	681 488	650 745
382 194	370 212	Kjøp fra private helseinstitusjoner somatikk	432 259	452 899
19 203	21 174	Kjøp fra utlandet somatikk	21 182	19 216
9 207	8 308	Kjøp fra offentlige helseinstitusjoner psykiatri	52 773	46 494
87 771	79 014	Kjøp fra private helseinstitusjoner psykiatri	123 735	133 003
2 884	2 663	Kjøp fra offentlige helseinstitusjoner rus	10 751	10 807
136 233	132 001	Kjøp fra private helseinstitusjoner rus	140 604	143 510
764 247	723 295	Sum gjestepasientkostnader	1 462 792	1 456 673
0	0	Innleie av helsepersonell fra vikarbyrå	277 092	261 208
403 759	449 828	Kjøp av luftambulansetjenester	449 828	403 759
0	0	Kjøp av ambulansetjenester	62 636	66 571
66 511	71 573	Andre kjøp av helsetjenester (herunder avtalespesialister)	108 867	111 751
470 270	521 400	Sum kjøp av andre helsetjenester	898 423	843 289
14 811 503	15 807 840	RHF-ets kjøp av helsetjenester fra datterforetakene	0	0
16 046 020	17 052 535	Sum kjøp av helsetjenester	2 361 215	2 299 961

Note 5 Varer

Varekostnad

Helse Nord RHF			Foretaksgruppen	
2018	2019		2019	2018
0	0	Legemidler	439 009	379 734
0	0	Medisinske forbruksvarer	732 013	669 655
0	0	Andre varekostnader til eget forbruk	150 228	132 599
0	0	Innkjøpte varer for videresalg	422 628	416 834
0	0	Beholdningsendring varer i arbeid og ferdig tilvirkede varer	0	0
0	0	Sum varekostnad	1 743 877	1 598 821

Valelager

Helse Nord RHF			Foretaksgruppen	
31.12.2018	31.12.2019		31.12.2019	31.12.2018
0	0	Råvarer	0	0
0	0	Varer i arbeid	0	0
0	0	Ferdigvarer	0	0
0	0	Handelsvarer	25 430	24 610
0	0	Sum lager til videresalg	25 430	24 610
0	0	Varebeholdning til eget bruk	165 874	154 912
0	0	Sum varebeholdning	191 304	179 522

0	0	Kostpris	191 304	179 522
0	0	Nedskrivning for verdifall	0	0
0	0	Bokført verdi 31.12	191 304	179 522

Note 6 Lønn og andre godtgjørelser

Lønnskostnader mm.

Helse Nord RHF			Foretaksgruppen	
2018	2019		2019	2018
90 431	96 550	Lønninger	8 695 473	8 274 888
7 072	7 603	Arbeidsgiveravgift	539 900	496 648
14 009	15 058	Pensjonskostnader inkl. arbeidsgiveravgift av pensjon	1 492 464	1 332 039
6 960	6 876	Andre ytelser	131 054	115 461
-6 652	-6 823	Balanseført lønn egne ansatte	-72 400	-47 904
111 820	119 263	Lønnskostnader	10 786 491	10 171 131

122	122	Gjennomsnittlig antall ansatte	18 105	17 931
102	106	Gjennomsnittlig antall årsverk	14 301	13 995

Lønn til administrerende direktør (i 1000 kroner)

Navn	Tittel	Lønn	Pensjon	Andre godtgj	Sum	Tjenesteperiode	Ansettelsesperiode	Ytelser fra andre foretak i foretaksgr.	
								Lønn	Pensj. og andre godtgj.
Lars Vorland	Adm. direktør	2 094	166	154	2 414	1.1-31.12	1.1-31.12		

Lars Vorland fratradte som Adm. direktør 14. januar 2020 og har lønn i oppsigelsesperioden på 6 mnd.

Cecilie Daae tiltrådte som Adm. direktør 14. januar 2020. Dersom styret etter eget ønske eller i samråd med Adm. direktør beslutter å avvike arbeidsforholdet har Adm. direktør rett til etterlønn fra fratredelsesdatoen. Sluttvederlag og lønn i oppsigelsestiden kan i sum ikke overstige 12 månedslønner.

Lønn til ledende personell (i 1000 kroner)

Navn	Tittel	Lønn	Pensjon	Andre godtgj	Sum	Tjenesteperiode	Ansettelsesperiode	Ytelser fra andre foretak i foretaksgr.	
								Lønn	Pensj. og andre godtgj.
Anne May Knudsen	Kommunikasjonsdirektør	1 339	281	5	1 625	01.01-31.12	01.01-31.12		
Siv Høymork	Kvalitets- og forskningsdirektør	1 245	332	73	1 650	01.01-07.05	01.01-31.07		
Trine Olsen	Kvalitets- og forskningsdirektør	853	284	79	1 216	08.05-31.12	08.05-31.12	750	
Geir Tollåli	Fagdirektør	1 638	266	5	1 909	01.01-31.12	01.01-31.12		
Kristian I. Fanghol	Direktør	1 303	190	8	1 501	01.01-31.12	01.01-31.12		
Hilde Rolandsen	Eierdirektør	1 726	341	5	2 072	01.01-31.12	01.01-31.12		
Karin Paulke	Stabsdirektør	1 368	308	5	1 681	01.01-31.12	01.01-31.12		

I tillegg til lønn opptjener Geir Tollåli og Trine Olsen studie- og oppdateringspermisjon.

Adm. direktør og ledergruppen har ordinære pensjonsbetingelser via KLP og har ingen avtaler om tilleggspensjon.

Godtgjørelse til styret (i 1000 kr)

2018	2019	
1 461	1 547	Styre honorar og annen godtgjørelse til styrets medlemmer
263	263	Herav honorar og godtgjørelse til styrets leder

Godtgjørelse til styrets medlemmer (i 1000 kr)

Navn	Tittel	Styre honorar	Honorar til revisjonsutvalg	Lønn	Andr. godtgjør.	Sum	Tjenesteperiode	Ytelser fra andre foretak i foretaksgr.	
								Hon./lønn	Andre godtgj.
Renate Larsen	Styreleder	263				263	01.01-31.12		
Inger Lise Strøm	Nestleder	176	34			210	01.01-31.12		
Beate Rahka-Knutsen	Styremedlem	128				128	01.01-31.12		
Svenn Are Jenssen	Styremedlem	128				128	01.01-31.12		
Tom Erik Forså	Styremedlem	128	17			145	01.01-31.12		
Tom Børje Eriksen	Styremedlem	128				128	01.01-31.12		
Fredrik Sund	Styremedlem	128				128	01.01-31.12	1 373	1
Kari Jørgensen	Styremedlem	128	17			145	01.01-31.12		
Kari B Sandnes	Styremedlem	128				128	01.01-31.12	511	5
Sissel Alterskjær	Styremedlem	128	17			145	01.01-31.12	576	11
Sum		1 462	85	0	0	1 547			

Revisjonshonorar

Helse Nord RHF			Foretaksgruppen	
2018	2019		2019	2018
180	190	Lovpålagt revisjon	1 046	1 078
38	61	Utvidet revisjon	236	190
25	0	Andre attestasjonstjenester	187	204
53	44	Skatte- og avgiftsrådgivning	48	56
57	11	Andre tjenester utenfor revisjon	47	57
353	306	Sum honorarer	1 564	1 586
180	180	Honorar til revisor i henhold til inngått avtale	980	980

Revisjonshonorar er eksklusiv merverdiavgift

Utvidet revisjon består av:

38	61	Utvidede kontroller	236	185
----	----	---------------------	-----	-----

Andre tjenester utenfor revisjon består hovedsaklig av:

50	11	Deltakelse på møter	47	66
----	----	---------------------	----	----

Erklæring om ledernes ansettelsesvilkår

Helse Nord RHF definerer personer i stillingene adm. direktør, fagdirektør, eierdirektør, kommunikasjonsdirektør, direktør, kvalitets- og forskningsdirektør og stabdirektør som ledende ansatte.

Redegjørelse for lederlønnspolitikken i 2019

Lønn og godtgjørelse til adm. direktør er behandlet av styret i styresak 90-2019.

Lønn og godtgjørelse for øvrige ledende ansatte er fastsatt administrativt.

Helse Nord RHF har i 2019 hatt som målsetting å tilby ledende ansatte konkurransedyktige arbeidsvilkår. Lederlønnspolitikken i det foregående regnskapsår har bygget på de samme prinsipper som beskrevet overfor.

Lønningene til ledergruppens medlemmer ble i 2019 justert som følger:

Adm. direktør	fra kr. 2 082 000 til kr. 2 122 000	tilsvarende 1,9 %
Eierdirektør	fra kr. 1 668 897 til kr. 1 708 897	tilsvarende 2,4 %
Fagdirektør	fra kr. 1 600 253 til kr. 1 640 253	tilsvarende 2,5 %
Kvalitets- og forskningsdir.	fra kr. 1 600 253 til kr. 1 640 253	tilsvarende 2,5 %
Direktør	fra kr. 1 265 907 til kr. 1 305 907	tilsvarende 3,2 %
Kom. direktør	fra kr. 1 287 422 til kr. 1 327 422	tilsvarende 3,1 %
Stabdirektør	fra kr. 1 306 722 til kr. 1 356 722	tilsvarende 3,8 %

Lønnsjusteringen til ledergruppen gjelder fra 1. januar, med unntak av adm. direktør som gjelder fra 1. juli.

Helse Nord RHF har fulgt opp Statens retningslinjer for ledernes ansettelsesvilkår i underliggende helseforetak knyttet til behandling av årsregnskap. I note til regnskapene er erklæring om ledernes ansettelsesvilkår inntatt. Erklæringen er gitt tilslutning til i foretaksmøtene.

Styret i Helse Nord RHF mener at lønnspolitikken i 2019 i foretaksgruppen har vært i tråd med de statlige retningslinjene.

Retningslinjer for 2020

Til grunn for Helse Nord RHF's retningslinjer ligger blant annet generelle retningslinjer for ansettelsesvilkår for ledere i statlige foretak og selskaper (fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet med virkning fra 13.2.2015) hvor hovedprinsippet er at lederlønnene i foretaket skal være konkurransedyktige, men ikke lønnsledende sammenlignet med tilsvarende selskaper/foretak. Foretaket skal bidra til moderasjon i lederlønnene.

Fastsettelse av basislønn

Ved fastsettelse av basislønn skal følgende kriterier legges til grunn:

- Lønnsutviklingen i Helse Nord generelt
- Lønnsutviklingen i sammenlignbare stillinger
- Resultatvurderinger i forhold til de mål og krav styret har satt

Naturalytelse

Ytelse vurderes med utgangspunkt i hva som er behovet for utøvelsen av stillingen, dog begrenset til å gjelde:

- Mobiltelefonordning i henhold til foretakets bestemmelse
- Hjemmekontor i tråd med virksomhetens bestemmelser
- Ordinære forsikringsordninger i henhold til lov og avtaler
- Eventuelt avisabonnement

Videre vurderes firmabil basert på behov og som en del av de totale lønnsvilkårene.

Pensjonsordning

Ledende ansatte skal være omfattet av offentlig tjenestepensjon på lik linje med andre ansattes vilkår i foretaket. Det vil si gjennom ordinær løsning i KLP. Det er ikke anledning til å inngå avtale om pensjon ut over ordinære vilkår gjennom KLP.

Sluttvederlag

Ved fastsettelse av sluttvederlag gjelder følgende prinsipper:

- Avtale om sluttvederlag kan inngås for inntil 12 måneders avtalt lønn.
- Til fradrag i sluttvederlag kommer andre inntekter oppebåret i perioden.
- Sluttvederlag gis kun når det oppstår situasjoner av slik karakter at styret av hensyn til virksomhetens videre drift beslutter at den ledende ansatte må avslutte sitt ansettelsesforhold og fratse sin stilling umiddelbart. Avtale om sluttvederlag er betinget av at den ledende ansatte fraskriver seg bestemmelsene om oppsigelsesvern.

Variable godtgjørelser eller særskilte ytelse som kommer i tillegg til basislønn

Det finnes ikke variable elementer i selskapets godtgjørelse til ledende ansatte.

Note 7 Pensjon

Helse Nord RHF		Pensjonsforpliktelse	Foretaksgruppen	
31.12.2018	31.12.2019		31.12.2019	31.12.2018
206 752	215 117	Brutto påløpte pensjonsforpliktelse	28 186 439	27 969 450
-166 411	-194 630	Pensjonsmidler	-25 038 670	-23 028 200
40 340	20 488	Netto pensjonsforpliktelse	3 147 769	4 941 250
3 187	1 619	Arbeidsgiveravgift på netto pensjonsforpliktelse	196 014	294 851
-29 332	-8 072	Ikke res ført tap/ (gev) av estimat- og planavvik inkl aga	-3 593 434	-5 411 521
14 195	14 035	Netto balanseført forpl. (-midler) inkl. aga.	-249 651	-175 419
14 195	14 035	herav balanseført netto pensjonsforpl. inkl. aga.	84 730	154 256
0	0	herav balanseført netto pensjonsmidl. inkl. aga.	-334 382	-329 675

Helse Nord RHF		Spesifikasjon av pensjonskostnad	Foretaksgruppen	
2018	2019		2019	2018
13 440	14 066	Nåverdi av opptjente pensjonsrettigheter i året	1 285 553	1 266 968
4 640	5 716	Rentekostnad på pensjonsforpliktelsen	751 548	652 209
18 079	19 781	Årets brutto pensjonskostnad	2 037 101	1 919 178
-6 204	-7 404	Forventet avkastning på pensjonsmidler	-1 005 898	-908 127
689	617	Administrasjonskostnad	63 884	76 328
12 565	12 994	Netto pensjonskostnad inkl. adm. kost	1 095 086	1 087 378
993	1 027	Aga netto pensjonskostnad inkl. adm.kost	66 610	65 994
366	584	Resultatført aktuarielt tap (gevinst)	197 867	161 247
85	111	Resultatført aga av aktuarielt tap (gevinst)	18 437	16 210
0	342	Resultatført planendring	113 239	0
0	0	Resultatført andel aktuarielt tap (gevinst) v/avk.	0	0
0	0	Resultatført andel av nettoforpliktelse v/avk.	0	0
0	0	Ekstraordinære kostnader	0	0
14 009	15 058	Årets netto pensjonskostnad	1 491 239	1 330 829
0	0	Andre pensjonskostnader	1 225	1 210
14 009	15 058	Sum pensjonskostnader	1 492 464	1 332 039

Pensjonsmidler - Premiefond

Brutto pensjonsmidler inkluderer premiefond med følgende beløp og bevegelser i løpet av regnskapsåret:

Helse Nord RHF		Spesifikasjon av premiefond	Foretaksgruppen	
2018	2019		2019	2018
3 988	3 090	Saldo pr 1.1	669 080	809 147
2 102	1 977	Tilført premiefond	202 719	224 965
-3 000	-1 560	Uttak fra premiefond	-190 030	-365 032
3 090	3 507	Saldo pr 31.12.	681 769	669 080

Helse Nord RHF		Økonomiske forutsetninger	Foretaksgruppen	
2018	2019		2019	2018
2,60 %	2,30 %	Diskonteringsrente	2,30 %	2,60 %
4,30 %	3,80 %	Forventet avkastning på pensjonsmidler	3,80 %	4,30 %
2,75 %	2,25 %	Årlig lønnsregulering	2,25 %	2,75 %
2,50 %	2,00 %	Regulering av folketrygdens grunnbeløp	2,00 %	2,50 %
1,73 %	1,24 %	Pensjonsregulering	1,24 %	1,73 %
110	110	Antall aktive personer med i ordningen	15 073	14 787
108	118	Antall oppsatte personer med i ordningen	23 132	22 151
33	36	Antall pensjoner med i ordningen	10 994	10 400

Foretaket har en ytelsesbasert tjenstepensjonsordning i KLP/SPK. Denne pensjonsordningen tilfredsstiller kravene i Lov om offentlig tjenstepensjon.

Pensjonsordningen

Tariffestet tjenstepensjon for de ansatte er sikret i pensjonsordningen. Dette gjelder alders-, uføre-, etterlatte-, tidligpensjon, AFP og betinget tjenstepensjon. Årskullene født før 1963 er sikret tidligpensjon og AFP 62-67 år. Årskullene født fra 1963 er sikret betinget tjenstepensjon eller livsvarig AFP. Når regelverket krever det samordnes pensjonene med utbetalingene fra folketrygden. Det tjenes ikke opp pensjon for lønn over 12G (folketrygdens grunnbeløp).

Regnskapsføring av tjenstepensjonsordninger med vedtektsfestet ytelsesnivå følger norsk regnskapsstandard NRS 6 pensjonskostnader. Siden offentlig AFP er tett integrert med ordinær tjenstepensjon inngår forpliktelsen for AFP som del av beregningen av pensjonsforpliktelsen.

Regelverksendringer i offentlig tjenstepensjon

Partene i arbeidslivet ble enige om ny offentlig tjenstepensjon (OfTP) fra 01.01.2020. Stortinget vedtok 11.06.2019 endringer av flere lover som regulerer pensjon innen offentlig sektor. Regnskapsstiftelsen gav ut egen veiledning i august 2019 om regnskapsmessig håndtering av endringene i offentlig tjenstepensjon. Denne veiledningen er lagt til grunn ved beregningene for 2019.

Siden endelig vedtak om ny offentlig AFP ikke foreligger, angir veiledningen at man også for årskullene 1963 og yngre regner forpliktelsen etter dagens AFP ordning. Det er lagt til grunn samme antakelser om uttak av AFP som tidligere år. For arbeidstakere i sykepleierordningen og fellesordningen antas det at 36% av dem med aldersgrense 65 år tar ut AFP ved 62 år og det antas at 42,5% tar ut AFP ved 62 år av dem med 70 års aldersgrense. For sykehusleger antas det at 15% tar ut AFP ved 63 år.

Beregningsforutsetninger

De økonomiske forutsetninger per 31.12.2019 følger siste veiledning gitt av Regnskapsstiftelsen i januar 2020. Basert på disse er det beregnet beste estimat brutto pensjonsforpliktelse per 31.12.2019. Beste estimat midler er basert avkastningen i KLP/SPK for 2019.

Demografiske forutsetninger

Helse Nord RHF			Foretaksgruppen	
31.12.2018	31.12.2019		31.12.2019	31.12.2018
K 2013 BE	K 2013 BE	Anvendt dødelighetstabell	K 2013 BE	K 2013 BE
K 2015 BE	KU2020	Anvendt uførefrekvens	KU2020	K 2015 BE
15-42,5%	15-42,5%	Forventet uttakshyppighet AFP	15-42,5%	15-42,5%

Frivillig avgang i sykepleierordningen (i %)

Alder (i år)	< 20	20-25	26-30	31-40	41-49	50-55	>55
Avgang (i %)	25	15	10	6	4	3	0

Frivillig avgang i fellesordningen og for sykehusleger (i %)

Alder (i år)	< 24	24-29	30-39	40-49	50-55	>55
Avgang (i %)	25	15	7,5	5	3	0

Kort om ikke resultatførte estimatavvik

I samsvar med god regnskapsskikk, benytter Helse Nord reglene om "korridor" og fordeling over gjenværende opptjeningsstid ved behandling av estimatavvik knyttet til pensjonsordningen. Estimatavvik utover "korridoren" resultatføres med 1/12-del.

Note 8 Andre driftskostnader

Helse Nord RHF			Foretaksgruppen	
2018	2019		2019	2018
0	0	Pasientreiser	742 000	709 024
7 488	10 169	Bygninger og kontorlokaler	328 006	297 820
2 201	2 797	Kjøp og leie av utstyr, maskiner mv.	202 067	182 452
3 409	1 517	Reparasjon, vedlikehold og service	265 604	243 154
27 168	48 927	Konsulenttjenester	117 573	115 655
169 833	165 588	Annen ekstern tjeneste	273 206	304 027
3 225	3 397	Kontor- og kommunikasjonskostnader	101 202	100 609
0	0	Kostnader forbundet med transportmidler	33 901	32 042
16 982	17 638	Reisekostnader	194 737	183 302
948	984	Forsikringskostnader	8 572	8 165
97 440	102 762	Pasientskadeerstatning	110 563	109 641
42 724	48 038	Øvrige driftskostnader	235 407	254 445
371 419	401 818	Sum	2 612 839	2 540 337

Note 9 Finansposter

Helse Nord RHF			Foretaksgruppen	
2018	2019		2019	2018
36	2 438	Resultatandel felleskontrollerte selskaper	2 438	36
72 386	99 829	Konserninterne renteinntekter	0	0
19 661	25 216	Andre renteinntekter	30 567	29 037
131	283	Andre finansinntekter	1 285	1 221
92 214	127 766	Sum	34 290	30 294

Helse Nord RHF			Foretaksgruppen	
2018	2019		2019	2018
0	4 226	Resultatandel felleskontrollerte selskaper	4 226	0
0	0	Konserninterne rentekostnader	0	0
50 310	61 584	Andre rentekostnader	50 878	28 514
1	0	Andre finanskostnader	4 640	9 279
50 311	65 810	Sum	59 744	37 793

I andre rentekostnader for foretaksgruppen i 2019 inngår avktiverte byggelånsrenter med 15,707 mill kr.

Note 10 Immaterielle eiendeler og varige driftsmidler

Helse Nord RHF

Immaterielle eiendeler	FoU	Lisenser og programvare	Prosjekt under utvikling	Sum
Anskaffelseskost 1.1.2019	0	163 599	141 751	305 350
Tilgang	0	2 204	94 466	96 670
Avgang virksomhetsoverdragelse	0	0	-29 537	-29 537
Avgang	0	0	0	0
Fra anlegg under utførelse til....	0	5 505	-5 824	-319
Anskaffelseskost 31.12.2019	0	171 307	200 857	372 164
Akk avskrivninger 31.12.2019	0	137 732	0	137 732
Akk nedskrivninger 31.12.2019	0	0	0	0
Balanseført verdi 31.12.2019	0	33 575	200 857	234 432
Årets ordinære avskrivninger	0	10 739	0	10 739
Årets nedskrivninger	0	0	0	0

Årets balanseførte lånekostnader				
Levetider		5 år		
Avskrivningsplan		lineær		

Varige driftsmidler	Tomter, boliger og barnehager	Bygninger	Anlegg under utførelse	Medisinsk-teknisk utstyr	Transportmidler, annet inventar og utstyr	Sum
Anskaffelseskost 1.1.2019	0	0	0	0	4768	4768
Tilgang	0	0	0	0	616	616
Avgang virksomhetsoverdragelse	0	0	0	0	0	0
Avgang	0	0	0	0	0	0
Fra anlegg under utførelse til....	0	0	0	0	319	319
Anskaffelseskost 31.12.2019	0	0	0	0	5704	5704
Akk avskrivninger 31.12.2019	0	0	0	0	2875	2875
Akk nedskrivninger 31.12.2019	0	0	0	0	0	0
Balanseført verdi 31.12.2019	0	0	0	0	2829	2829
Årets ordinære avskrivninger	0	0	0	0	762	762
Årets nedskrivninger	0	0	0	0	0	0

Årets balanseførte lånekostnader				
Levetider		Dekomponert		-
Avskrivningsplan		lineær		3-15 år lineær

Helse Nord RHF har ingen finansielle leasingavtaler.

Leieavtaler	Tomter, boliger og barnehager	Bygninger	Medisinsk-teknisk utstyr	Transportmidler, annet inventar og utstyr
Leiebeløp	0	8 160	0	0
Varighet		Inntil 2024		

Foretaksgruppen

Immaterielle eiendeler	FoU	Lisenser og programvare	Prosjekt under utvikling	Sum
Anskaffelseskost 1.1.2019	0	917 528	172 107	1 089 635
Tilgang	0	10 692	92 848	103 540
Omklassifisering	0	29 537	-29 537	0
Avgang	0	60 828	0	60 828
Fra anlegg under utførelse til....	0	19 367	-19 686	-319
Anskaffelseskost 31.12.2019	0	916 295	215 733	1 132 028
Akk avskrivninger 31.12.2019	0	573 988	0	573 988
Akk nedskrivninger 31.12.2019	0	0	0	0
Balansført verdi 31.12.2019	0	342 306	215 733	558 039
Årets ordinære avskrivninger	0	113 343	0	113 343
Årets nedskrivninger	0	8 411	0	8 411
Årets balanserte lånekostnader	0	0	0	0
Levetid		5 år		
Avskrivningsplan		lineær		

Varige driftsmidler	Tomter, boliger og barnehager	Bygninger	Anlegg under utførelse	Medisinsk-teknisk utstyr	Transportmidler, annet inventar og utstyr	Sum
Anskaffelseskost 1.1.2019	994 763	13 161 811	5 192 100	2 532 832	1 259 461	23 140 967
Tilgang	49 199	99 653	1 053 715	111 691	122 648	1 436 906
Omklassifisering	0	0	0	0	0	0
Avgang	17 140	31 822	0	82 193	36 190	167 345
Fra anlegg under utførelse til....	262 130	3 440 690	-4 021 429	280 809	38 119	319
Anskaffelseskost 31.12.2019	1 288 951	16 670 332	2 224 387	2 843 139	1 384 039	24 410 848
Akk avskrivninger 31.12.2019	74 804	6 134 073	10 117	1 797 314	904 116	8 920 423
Akk nedskrivninger 31.12.2019	5 902	10 267	0	0	0	16 168
Balansført verdi 31.12.2019	1 208 246	10 525 992	2 214 270	1 045 825	479 923	15 474 257
Årets ordinære avskrivninger	2 724	457 613	-12 792	216 433	133 346	797 324
Årets nedskrivninger	0	0	0	0	2 636	2 636
Årets balanserte lånekostnader	5 836	9 870	0	0	0	15 707
Levetider		10-60 år		3-15 år	3-15 år	
Avskrivningsplan	lineær	lineær		lineær	lineær	

Det er vedtatt byggestart av nytt sykehus i Hammerfest og nytt sykehus i Narvik er i forprosjektfase. Begge sykehus skal bygges på nye lokasjoner. For Helgelandssykehuset er det besluttet ny struktur og lokalisering og framtidig bruk av eksisterende eiendomsmasse skal avklares i senere fase. Det er på bakgrunn av disse forholdene noe usikkerhet knyttet til fremtidig verdi for deler av bygningsmassen.

Finansielle leieavtaler	Tomter, boliger og barnehager	Bygninger	Medisinsk-teknisk utstyr	Transportmidler, annet inventar og utstyr
Bokført verdi 31.12.19	0	98 283	0	0
Årlige avskrivninger	0	505	0	0
Estimert leiebeløp neste år	0	8 075	0	0
Estimert leiebeløp 2 til 5 år	0	32 298	0	0
Estimert leiebeløp utover 5 år	0	24 224	0	0
Varighet (år)		10		

Operasjonelle leieavtaler	Tomter, boliger og barnehager	Bygninger	Medisinsk-teknisk utstyr	Transportmidler, annet inventar og utstyr
Leiebeløp	8 302	112 870	4 704	13 857
Varighet	Løpende	Løpende	Løpende	Løpende

For store deler av gruppene "tomter og boliger" og "bygninger" er det løpende kontrakter som gjelder til de blir sagt opp.

Utgifter knyttet til forskning og utvikling blir kostnadsført i perioden de påløper, og det er derfor ikke aktivert noen slike utgifter. Det vises til note 1.

Langsiktige byggeprosjekter

Igangsatte og pågående byggeprosjekter i 2019 med en totalt kostnadsramme som overstiger 50 millioner kroner.

Investeringsprosjekt	Foretak	Akkumulert regnskap pr 31.12.19	Akkumulert regnskap pr 31.12.18	Total kostnadsramme P85	Prognose sluttsum	Planlagt tidspunkt for ferdigstillelse
Byggetrinn 2 Bodø	Nordlandssykehuset HF	3 633 640	3 633 640	3 877 000	4 207 000	2020
UNN Narvik	UNN HF	219 495	107 768	2 680 000	2 270 000	2023
Alta Næringsykehus	Finnmarkssykehuset HF	393 341	268 187	458 000	426 500	2019
Kirkenes sykehus	Finnmarkssykehuset HF	1 772 811	1 765 608	1 485 000	1 772 811	2019
Hammerfest sykehus eksklusive universitetsarealer	Finnmarkssykehuset HF	59 629	10 533	2 588 000	2 326 000	2024
Nødstrøm, sterilsentral og renovering operasjon	Helgelandssykehuset HF	41 655	183	102 200	102 200	2021
Sum		6 120 571	5 785 918	11 190 200	11 104 511	

Note 11 Eierandeler i datterforetak

Andeler i datterforetak	Hoved-kontor	Eier-andeler	Stemme-andel	Balansef.verdi	Egenkapital	Årets resultat	Nedskrivning/rev. nedskrivning
Finnmarkssykehuset HF	Hammerfest	100 %	100 %	742 627	742 627	-55 021	-55 021
Universitetssyk. Nord-Norge HF	Tromsø	100 %	100 %	4 340 324	4 340 324	16 307	16 307
Nordlandssykehuset HF	Bodø	100 %	100 %	1 771 367	1 771 367	-10 451	-10 451
Helgelandssykehuset HF	Mo i Rana	100 %	100 %	875 418	875 418	11 521	11 521
Sykehusapotek Nord HF	Tromsø	100 %	100 %	1 250	69 495	5 720	0
Helse Nord IKT HF	Tromsø	100 %	100 %	50 203	63 160	4 296	0
Sum eierandeler i datterforetak				7 781 189	7 862 391	-27 629	-37 644

Note 12 Eierandeler i felleskontrollert virksomhet (FKV) og tilknyttet selskap (TS)

Andeler i FKV og TS	Hoved-kontor	Eier-andeler	Stemme-andel	Kostpris	Balansef.e.kap på kjøpstids-punktet	Balansef.verdi 1.1	Balanseført verdi 31.12	Årets resultat-andel	Årets resultat
Luftambulansetjenesten HF	Bodø	20 %	20 %	3 515	1 000	13 117	8 891	-4 226	-21 131
Sykehusinnkjøp HF	Vadsø	25 %	25 %	2 650	5 000	1 096	1 096	0	0
Helset. driftsorg. for nødnett HF	Gjøvik	20 %	20 %	10 600	53 000	10 815	10 866	51	254
Pasientreiser HF	Skien	20 %	20 %	3 520	7 500	17 823	17 823	0	0
Nasjonal IKT HF	Bergen	25 %	25 %	1 250	5 000	5 741	8 129	2 388	9 550
Sykehusbygg HF	Trondheim	25 %	25 %	1 250	5 000	1 387	1 387	0	0
Sum eierandeler i FKV og TS				22 785	76 500	49 980	48 193	-1 788	-11 326

Selskap eid av datterforetak i Helse Nord RHF

Kirkenes Storkjøkken AS	Kirkenes	50 %	50 %	500	1 000	500	500	0	0
Sum eierandel i selskaper eid av datterforetak				500	1 000	500	500	0	0

Helse Nord RHF		Foretaksgruppen	
31.12.2018	31.12.2019	31.12.2019	31.12.2018
49 980	48 193	48 693	50 480
0	0	0	0
49 980	48 193	48 693	50 480

Note 13 Investeringer i aksjer og andeler

Helse Nord RHF		Foretaksgruppen	
31.12.2018	31.12.2019	31.12.2019	31.12.2018
513	513	1 175	1 175
0	0	13	13
0	0	237	237
2 781	3 229	674 541	618 124
3 293	3 742	675 966	619 550

Egenkapitalinnskudd KLP

Som gjensidig selskap har KLP dekket hoveddelen av sitt egenkapitalbehov gjennom egenkapitalinnskudd fra kundene. Bortsett fra det oppsamlede egenkapitalinnskudd finnes det egenkapital i form av et egenkapitalfond. Egenkapitalfondet er såkalt opptjent egenkapital. Det samlede egenkapitalinnskuddet i KLP kan endre seg noe fra år til år selv om det verken er tapt egenkapital eller innbetalt nye egenkapitalinnskudd. Dersom en kunde flytter sin pensjonsordning fra KLP til en annen pensjonsinretning, vil kundens andel av egenkapitalinnskuddet bli tilbakebetalt. Dette er den eneste situasjon der kunden faktisk kan disponere sitt egenkapitalinnskudd.

Note 14 Andre finansielle anleggsmidler

Helse Nord RHF		Foretaksgruppen	
31.12.2018	31.12.2019	31.12.2019	31.12.2018
5 948 733	6 021 630	0	0
11 883	21 220	21 220	11 757
0	0	7 236	0
5 960 617	6 042 850	28 456	11 757

Note 15 Fordringer og obligasjoner

Helse Nord RHF			Foretaksgruppen	
31.12.2018	31.12.2019		31.12.2019	31.12.2018
21 996	20 951	Kundefordringer	151 109	163 667
191 019	222 508	Fordring på Helse- og omsorgsdepartementet	222 508	191 019
0	0	Påløpne inntekter	10 032	19 214
133 063	132 707	Andre kortsiktige fordringer	316 059	420 070
346 078	376 166	Sum	699 709	793 970

Aldersfordeling kundefordringer

Helse Nord RHF			Foretaksgruppen	
31.12.2018	31.12.2019		31.12.2019	31.12.2018
7 043	20 951	Ikke forfalte fordringer	111 323	109 315
3 495	0	Forfalte fordringer 1-30 dager	10 184	19 164
10 399	0	Forfalte fordringer 30-60 dager	4 127	18 009
0	0	Forfalte fordringer 60-90 dager	6 044	4 269
1 060	0	Forfalte fordringer over 90 dager	19 432	12 909
21 996	20 951	Kundefordringer pålydende pr. 31.12.	151 109	163 667

Tap på kundefordringer

Helse Nord RHF			Foretaksgruppen	
31.12.2018	31.12.2019		31.12.2019	31.12.2018
15	15	Avsetning for tap på kundefordringer pr. 1.1.	15 840	15 652
0	0	Årets avsetning til tap på krav	5 578	3 745
0	0	Reverserte tidligere avsetninger	-1 360	-3 557
15	15	Avsetning for tap på fordringer pr. 31.12.	20 058	15 840

9	4	Årets konstaterte tap	8 027	9 948
---	---	-----------------------	-------	-------

Årets konstaterte tap bokføres som en reduksjon av fordringer. Endring i tapsavsetning og konstaterte tap er totalt kostnadsført med kr 13 471 698 i 2019. Tap på fordringer er klassifisert som andre driftskostnader i resultatregnskapet.

Note 16 Kontanter og bankinnskudd

Helse Nord RHF			Foretaksgruppen	
31.12.2018	31.12.2019		31.12.2019	31.12.2018
4 684	4 968	Skattetrekksmidler	402 160	373 739
0	0	Andre bundne konti	0	0
4 684	4 968	Sum bunde kontanter og bankinnskudd	402 160	373 739
575 322	393 237	Bankinnskudd og kontanter som ikke er bundet	393 784	576 865
580 006	398 205	Sum kontanter og bankinnskudd	795 944	950 605

Trekk på konsernkontoordningen er klassifisert som kortsiktig gjeld i Helse Nord RHF og i foretaksgruppen.

Note 17 Egenkapital

	Foretaks- kapital	Struktur- fond	Annen innskutt egenkapital	Fond for vurderings- forskjeller	Annen egenkapital	Total egenkapital
Helse Nord RHF						
Egenkapital 31.12.2018	100	0	7 920 950	28 749	2 732 612	10 682 411
EK transaksjoner	0	0	0	0	0	0
Årets resultat	0	0	0	-1 788	173 109	171 321
Egenkapital 31.12.2019	100	0	7 920 950	26 962	2 905 721	10 853 732

	Foretaks- kapital	Struktur- fond	Annen innskutt egenkapital	Fond for vurderings- forskjeller	Annen egenkapital	Total egenkapital
Foretaksgruppen						
Egenkapital 31.12.2018	100	0	7 920 950	28 749	2 803 799	10 753 598
EK transaksjoner	0	0	0	0	0	0
Årets resultat	0	0	0	-1 788	183 124	181 336
Egenkapital 31.12.2019	100	0	7 920 950	26 962	2 986 923	10 934 934

Note 18 Eiers styringsmål

Forklaring av hvordan korrigert årsresultat fremkommer:

	2019	2018	2002-2019
Årsresultat	181 336	204 573	2 191 751
Overføring fra strukturfond			709 763
Korrigerings for endrede levetider			530 024
Korrigert resultat	181 336	204 573	3 431 538
Endrede pensjonskostnader som er blitt hensyntatt i resultatkravet	0	0	-104 500
Resultat jf økonomisk krav fra HOD	181 336	204 573	3 327 038
Resultatkrav fra HOD	0	0	-1 166 100
Avvik fra resultatkrav fra HOD	181 336	204 573	2 160 938

I perioden 2002-2010 har det vært ulike korrigeringer mellom regnskapsmessig årsresultat og det årsresultatet Helse- og omsorgsdepartementet har stilt krav til. Forskjellen utgjør i all hovedsak justeringer for at bevilgningsnivået frem til og med 2007 ikke dekket fulle regnskapsmessige avskrivninger og ulike resultatkrav knyttet til pensjonskostnader. I perioden 2002-2006 ble denne underfinansieringen håndtert gjennom å stille krav til et "korrigert resultat", mens det i 2007 ble stilt krav til et negativt regnskapsmessig årsresultat på et nivå tilsvarende korrigeringsene.

De siste årene, inkludert 2012, 2013 og 2015-2017, har eier stilt krav om at foretaksgruppen skal gå i økonomisk balanse. Dette innebærer at foretaksgruppens samlede ressursbruk til både drift og investeringer skal holdes innenfor de rammer som følger av Stortingets vedtak. Det er følgelig ikke anledning til hverken regnskapsmessig underskudd eller bruk av driftskreditt utover de rammene som Stortinget har bevilget.

I 2014 var pensjonskostnadene redusert betydelig på grunn av innføring av levealdersjustering for offentlige tjenstepensjonsordninger for personer født i 1954 eller senere. Ved behandling av Prop. 23 S (2014-2015) ble basisrammen til de regionale helseforetakene for 2014 satt ned med 5 040 mill. kroner, mens den øvrige kostnadreduksjonen disponeres til å styrke foretakenes egenkapital, tilsvarende 10 100 mill. kr. Resultatkravet for 2014 ble derfor endret til et samlet positivt resultat på 10 100 mill. kr. Helse Nord's andel av dette utgjorde 1 301,1 mill. kroner.

Note 19 Avsetninger for forpliktelser

Helse Nord RHF			Foretaksgruppen	
31.12.2018	31.12.2019		31.12.2019	31.12.2018
0	0	Tariffestet utdanningspermisjon	344 288	352 533
0	0	Investeringsstilsjudd	154 595	18 252
0	0	Avsetning til pasientskadeerstatning	24 424	23 185
0	0	Andre avsetninger for forpliktelser	1 283	2 103
0	0	Sum avsetning for forpliktelser	524 591	396 073
0	0	Antall leger som er omf. av ordn. med tariffestet utdanningsperm.	1 260	1 193
		Uttakstilbøyelighet	100 %	100 %

Note 20 Annen langsiktig gjeld

Helse Nord RHF			Foretaksgruppen	
31.12.2018	31.12.2019		31.12.2019	31.12.2018
3 704 085	3 658 337	Gjeld til Helse- og omsorgsdepartementet	3 658 337	3 704 085
0	0	Annen langsiktig gjeld	98 283	98 788
3 704 085	3 658 337	Sum langsiktig gjeld	3 756 619	3 802 873
2 727 741	2 683 912	Herav langsiktig gjeld med fastsatt løpetid som forfaller senere enn 5 år	2 683 912	2 727 741

Annen langsiktig gjeld gjelder finansiell leieavtale. Det vises til note 10.

Gjeld som forfaller til betaling mer enn fem år etter regnskapsårets slutt:

Helse Nord RHF har tatt opp lån hos Helse- og omsorgsdepartementet til finansiering av investeringer. Lånene er konvertert til langsiktig lån med en løpetid beregnet som et veid gjennomsnitt av den økonomiske levetiden til de enkelte investeringene. Lånenes løpetid er 20-25 år. Pr 31.12.2019 er det tatt opp lån på kr 156 577 000 inkludert påløpte renter, som det ikke var fastsatt løpetid for. Løpetid kan maksimalt settes til 35 år.

Note 21 Kortsiktig gjeld

Helse Nord RHF			Foretaksgruppen	
2018	2019		2019	2018
98 043	94 842	Leverandørgjeld	638 416	818 693
10 497	10 767	Påløpte lønnskostnader	253 171	259 968
9 666	10 298	Påløpne feriepenger	988 678	933 965
39 550	44 061	Påløpte kostnader	323 825	301 224
238 803	193 837	Annen kortsiktig gjeld	422 491	452 402
396 559	353 805	Sum	2 626 581	2 766 252

Note 22 Mellomværende med selskap i samme foretaksgruppe

Fordringer	31.12.2019	31.12.2018
Finnmarksykehuset HF	388 417	89 393
UNN HF	29 226	13 017
Nordlandssykehuset HF	469 336	305 876
Helgelandssykehuset HF	1 797	923
Sykehusapotek Nord HF	50	60
Helse Nord IKT	332 431	404 117
Sum	1 221 257	813 385

Gjeld	31.12.2019	31.12.2018
Finnmarksykehuset HF	2 144	1 638
UNN HF	323 312	396 513
Nordlandssykehuset HF	10 887	6 059
Helgelandssykehuset HF	504 075	500 053
Sykehusapotek Nord HF	35 831	33 680
Helse Nord IKT	0	0
Sum	876 250	937 942

Alle Helseforetakene i Helse Nord er med i en konsernkontoordning i DNB og formelt er alle innskuddene i denne ordningen eid av Helse Nord RHF. I årsregnskapet er derfor alle innskudd og trekk på konti som er med i konsernkontoordningen satt som mellomværende med Helse Nord RHF.

Fordringer som forfaller til betaling mer enn fem år etter regnskapsårets slutt

Helse Nord RHF har gitt følgende lån til finansiering av investeringer:

Finnmarkssykehuset HF:

Lånesaldo og avdragsprofil	Pr. 31.12.2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025-
Lån Kirkenes sykehus	1 074 560	46 720	46 720	46 720	46 720	46 720	840 960
Lån Alta/Karasjok	400 000	16 000	16 000	16 000	16 000	16 000	320 000
Sum	1 474 560	62 720	62 720	62 720	62 720	62 720	1 160 960

Universitetssykehuset Nord Norge HF:

Lånesaldo og avdragsprofil	Pr. 31.12.2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025-
Lån A-fløy	552 000	23 000	23 000	23 000	23 000	23 000	437 000
Lån PET-senter	355 200	14 800	14 800	14 800	14 800	14 800	281 200
Sum	907 200	37 800	37 800	37 800	37 800	37 800	718 200

Nordlandssykehuset HF:

Lånesaldo og avdragsprofil	Pr. 31.12.2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025-
Lån Vesterålen	660 700	37 700	37 700	37 700	37 700	37 700	472 200
Lån Bodø	2 979 170	156 146	156 146	156 146	156 146	156 146	2 198 440
Sum	3 639 870	193 846	193 846	193 846	193 846	193 846	2 670 640

Avdragsprofil	Pr. 31.12.2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025-
Sum interne lån	6 021 630	294 366	294 366	294 366	294 366	294 366	4 549 800

Note 23 Nærstående parter

Helse Nord RHF's nærstående er definert i regnskapslovens § 7-30b og regnskapsforskriftens § 7-30b-1. Vesentlige transaksjoner med nærstående parter framgår i denne og andre noter i årsregnskapet.

Ytelser til ledende ansatte er omtalt i note 6, og mellomværende med konsernselskaper er omtalt i notene 14 og 22.

Helse Nord RHF mottar det vesentligste av sine inntekter fra eier, det vil si Staten v/Helse- og omsorgsdepartementet (HOD). HOD er også eier av de andre regionale helseforetakene.

Transaksjoner med andre regionale helseforetak er i hovedsak knyttet til oppgjør for gjestepasienter. Det vil si pasienter bosatt i Nord-Norge og som på grunn av midlertidig opphold, fritt sykehusvalg eller manglende kompetanse eller kapasitet i egne foretak får behandling i helseforetak utenfor Nord-Norge eller private sykehus andre helseregioner har avtale med. Helse Nord's kjøp fra andre regioner innen dette området utgjorde 743 mill kroner i 2019 mot 708 mill kroner i 2018, tilsvarende salg utgjorde 120 mill kroner i 2019 mot 114 mill kroner i 2018. Det vesentligste av gjestepasientoppjøret er basert av avtalte beregningsmåter for prising. Andre transaksjoner med de andre helseregionene er i hovedsak knyttet til felles prosjekter, delvis initiert av eier.

Det vesentligste av transaksjoner i foretaksgruppen er Helse Nord RHF's overføringer av tilskudd og aktivitetsbaserte inntekter til datterforetakene. Ordinært kjøp og salg mellom foretak i Helse Nord i 2019 utgjorde om lag 1151 mill kroner. Sykehusapotek Nord sitt salg til øvrige helseforetak utgjør om lag 37 % av dette, mens Helse Nord IKT sitt salg til øvrige enheter utgjorde om lag 54 %. Den viktigste transaksjonen med felleskontrollerte virksomheter og tilknyttede selskaper er kjøp fra Luftambulansetjenesten HF med 447 mill kr.

Alle foretak i foretaksgruppen har gjennomført en kartlegging og dokumentasjon av styremedlemmers og ledende ansattes verv som kan tenkes å komme i konflikt med relasjoner foretakene har til andre aktører. Helseregionen er blant annet underlagt lov om offentlige anskaffelser. Helseforetakene har rutiner som skal bidra til å sikre at ansatte som er ansvarlig for, eller har innflytelse på inngåelse av vesentlige innkjøps- og/eller salgavtaler ikke sitter med verv eller har andre relasjoner til leverandører eller kunder mv som kan tenkes å komme i konflikt deres rolle i foretakene.

Note 24 Universiteter og høyskolebruksrett

Undervisning er en sentral del av helseforetakets virksomhet. Dette innebærer at Helse Nord plikter å stille nødvendig areal mv til disposisjon for universiteter og høyskoler. Rettighetene er knyttet til areal vedr. kontor, undervisningsrom og forskning. UIT-Norges Arktiske Universitet har disponeringsrett på til sammen 3113 m2 ved Universitetssykehuset Nord-Norge. Videre har Universitetssykehuset Nord-Norge disponeringsrett på til sammen 599 m2 ved UIT-Norges Arktiske Universitet.

Ved Finnmarkssykehuset HF og NLSH HF's institusjoner gis det bruksrett til medisinerutdanning, sykepleierutdanning og andre profesjoner innen helse. Denne undervisningsretten er ikke knyttet til bestemte arealer og heller ikke formalisert juridisk som en forpliktelse utover det som vil følge av pålagt undervisningsansvar som departementet til enhver tid måtte pålegge foretaket.

Note 25 Pantstillelser og garantiforpliktelser

Helse Nord RHF har ingen pantstillelser eller garantiforpliktelser.

Note 26 Sammenlåtte poster i kontantstrømoppstillingen

Helse Nord RHF			Foretaksgruppen	
2018	2019		2019	2018
22 644	-407 872	Endring i varelager	-11 783	-15 670
-58 658	-30 088	Endring i fordring på selskap i samme konsern	0	0
		Endring i øvrige fordringer	94 261	-49 689
-36 014	-437 960	Sum endring i omløpsmidler	82 479	-65 360
7 482	-4 471	Endring i skyldige offentlige avgifter	46 877	57 112
-459 602	-61 692	Endring i kortsiktig gjeld til selskap i samme konsern	0	0
23 844	-42 754	Endring i annen kortsiktig gjeld	-139 671	-19 959
-428 276	-108 917	Sum endring i kortsiktig gjeld	-92 794	37 153

Note 27 Forskning og utvikling

Helse Nord RHF			Foretaksgruppen	
2018	2019		2019	2018
7 356	7 309	Øremerkede tilskudd fra eier til forskning	71 626	64 704
43 185	38 343	Basisramme fra eier til forskning	120 014	243 308
1 590	1 010	Andre inntekter til forskning og utvikling	137 664	30 265
52 131	46 662	Sum inntekter til forskning	329 304	338 277
0	0	Øremerkede tilskudd fra eier til utvikling	985	351
1 400	1 406	Andre inntekter til utvikling	640	832
12 508	15 143	Basisramme til utvikling	65 936	36 286
13 908	16 549	Sum inntekter til utvikling	67 562	37 470
66 039	63 211	Sum inntekter til forskning og utvikling	396 866	375 747

Helse Nord RHF			Foretaksgruppen	
2018	2019		2019	2018
51 659	45 980	Kostnader til forskning - somatikk	296 546	304 576
472	682	Kostnader til forskning - psykisk helsevern	31 426	31 554
0	0	Kostnader til forskning - TSB	1 331	2 147
0	0	Kostnader til forskning - annet	0	0
52 131	46 662	Sum kostnader til forskning	329 304	338 277
13 908	16 549	Kostnader til utvikling - somatikk	59 636	31 755
0	0	Kostnader til utvikling - psykisk helsevern	4 417	3 543
0	0	Kostnader til utvikling - TSB	3 509	2 173
0	0	Kostnader til utvikling - annet	0	0
13 908	16 549	Sum kostnader til utvikling	67 562	37 470
66 039	63 211	Sum kostnader til forskning og utvikling	396 866	375 747

Helse Nord RHF			Foretaksgruppen	
2018	2019		2019	2018
0	0	Antall avlagte doktorgrader	35	31
14	10	Antall publiserte artikler	493	456
3	3	Antall årsverk forskning	244	244
13	13	Antall årsverk utvikling	60	37

Note 28 Skatt

	Foretaksgruppen	
	31.12.2019	31.12.2018
Midlertidige forskjeller		
Anleggsmidler	1 216	1 187
Omløpsmidler	-159	-159
Netto pensjonsmidler	2 285	1 986
Netto midlertidige forskjeller	3 342	3 013
Underskudd til framføring	-882	-2 336
Grunnlag for utsatt skatt/skattefordel i balanse	2 460	677
Utsatt skatt (utsatt skattefordel)	541	149
Utsatt skatt (utsatt skattefordel)	541	149

Årets skattekostnad på ordinært resultat framkommer slik:	Foretaksgruppen	
	2019	2018
Grunnlag for betalbar skatt		
Resultat før skatt	181 728	204 550
Resultat ikke skattepliktig virksomhet	179 945	204 622
Resultat før skattekostnad	1 783	-72
Grunnlag for årets skattekostnad	1 783	-72
Endring i midlertidige forskjeller	-328	-1 034
Skattepliktig inntekt	1 455	-1 107
Bruk av framførbart underskudd	-1 455	0
Grunnlag for betalbar skatt	0	-1 107
Skatt av grunnlag for betalbar skatt	0	0
Endring i utsatt skatt	392	-23
Sum skattekostnad på ordinært resultat	392	-23
Spesifikasjon av skattekostnad		
22 % skatt av endring i utsatt skatt	392	-23
Beregnet skattekostnad	392	-23

Note 29 Betingede utfall

Helse Nord RHF er ikke kjent med forhold som kan ha vesentlig innvirkning på regnskapet for det regionale helseforetaket eller foretaksgruppen ut over de avsetninger som er foretatt i regnskapet per 31.12.2019

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur".
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Svenn Are Jenssen

Styremedlem

På vegne av: Helse Nord RHF

Serienummer: 9578-5997-4-328375

IP: 80.89.xxx.xxx

2020-03-27 13:21:48Z

Kari Marie Baadstrand Sandnes

Styremedlem

På vegne av: Helse Nord RHF

Serienummer: 9578-5997-4-260615

IP: 91.186.xxx.xxx

2020-03-27 13:32:07Z

Beate Ellen Mariann Rahka-Knutsen

Styremedlem

På vegne av: Helse Nord RHF

Serienummer: 9578-5995-4-220305

IP: 78.26.xxx.xxx

2020-03-27 14:18:47Z

Tom Erik Forså

Styremedlem

På vegne av: Helse Nord RHF

Serienummer: 9578-5993-4-2115322

IP: 185.39.xxx.xxx

2020-03-27 15:00:08Z

Fredrik Sund

Styremedlem

På vegne av: Helse Nord RHF

Serienummer: 9578-5999-4-1312967

IP: 84.202.xxx.xxx

2020-03-27 15:29:52Z

Hans-Jacob Bønå

Styremedlem

På vegne av: Helse Nord RHF

Serienummer: 9578-5997-4-324415

IP: 85.113.xxx.xxx

2020-03-29 13:23:42Z

Inger Lise Strøm

Nestleder

På vegne av: Helse Nord RHF

Serienummer: 9578-5993-4-2456399

IP: 89.162.xxx.xxx

2020-03-29 13:29:58Z

Cecilie Daae

Adm. direktør

På vegne av: Helse Nord RHF

Serienummer: 9578-5999-4-1838177

IP: 91.186.xxx.xxx

2020-03-29 13:34:09Z

Penneo Dokumentnøkkel: JKTU2-4EZCP-8U28U-B2NUU-6ZAZZ-US8AL

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validate>

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur".
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Renate Larsen

Styreleder

På vegne av: Helse Nord RHF

Serienummer: 9578-5999-4-1372212

IP: 193.90.xxx.xxx

2020-03-29 13:38:24Z

Kari Jørgensen

Styremedlem

På vegne av: Helse Nord RHF

Serienummer: 9578-5999-4-2069172

IP: 85.113.xxx.xxx

2020-03-29 14:04:04Z

Sissel Viola Alterskjær

Styremedlem

På vegne av: Helse Nord RHF

Serienummer: 9578-5997-4-693697

IP: 89.162.xxx.xxx

2020-03-30 09:17:43Z

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validate>

Uavhengig revisors beretning

Til foretaksrådet i Helse Nord RHF

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Helse Nord RHF sitt årsregnskap.

<p>Årsregnskapet består av:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Foretaksregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og • Konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.	<p>Etter vår mening:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter • Gir foretaksregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Helse Nord RHF per 31. desember 2019 og av foretakets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge • Gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Helse Nord RHF per 31. desember 2019 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.
---	---

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av foretaket slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Annen informasjon

Ledelsen er ansvarlig for annen informasjon. Annen informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke annen informasjon, og vi attesterer ikke den andre informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese annen informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom annen informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at annen informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til foretakets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:

<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av foretakets og konsernets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Bodø, 3. april 2020

BDO AS

Stein Erik Sæther
statsautorisert revisor